

НОРН ТЕМНИШВАРСКИ ВЕСНИК

ГОДИНА 1 (20/5) БРОЈ 3 (1413/108)

ФЕБРУАР 2013.

ЧАСОПИС СРБА У РУМУНИЈИ

**СПЕЦИЈАЛАН
ДОДАТАК**

зидни календар
за 2013. годину

ХАШКА ИНКВИЗИЦИЈА

Упишимо нашу децу у нашу школу!

Теоретска гимназија “Доситеј Обрадовић”

*Настава на српском језику
од I до XII разреда*

*Лабораторије за информатику,
физику, хемију, биологију
и савремене језике*

*Библиотека са преко 16.000 наслова
на српском и румунском језику*

Продужени боравак за основце

Превоз за ђаке (минибус)

Моја школа, права школа!

*Адреса: B-dul Gen. Dragalina 6, Timisoara
e-mail: dobradovici@yahoo.com, tel/fax: 0256 491624*

пише:
Рајко Корња

Сумњам да многима од нас Мерон, Робинсон и Гинеј значе нешто више од обичних презимена. Они који са мало више пажње прате догађаје на међународној сцени знају међутим да су та три презимена од новембра прошле године, постала синоними за додворивање и неправду на светском нивоу. Тројица судија Хашког трибунала, Теодор Мерон из САД, Патрик Робинсон са Јамајке и Мехмет Гинеј из Турске су они који су ослободили хрватске генерале Готовину и Меркача упркос свим доказима и противљењу двојице њихових колега из истог жалбеног већа Хашког трибунала. Свака част италијанском судији Фаусту Покару и Малтежанину Кармелу Агијусу што нису подлегли притисцима и доказали да су правда, морал, истина, па и стручност и поштење, особине које ипак постоје у свету.

Својим ставом они су доказали да можеш бити велики карактер и ако долазиш из мале земље, али су истовремено показали целом свету и колико мали, ситан и безвредан можеш

бити иако ти је домовина једна огромна и веома утицајна држава.

Признајем да можда и није нормално, али више сам размишљао о оној тројници него о овој двојци.

Питам се која је то цена за коју су та тројица бедника могла прогласити кривду правдом? Који и какви разлози могу натерати једну особу да пљуне у бунар своје душе? Има ли тог новца и тих привилегија зарад којих све што си у животу до тада радио бациш као дотрајалу, прљаву крпу и тиме постанеш и сам јавно нечија крпа? Сигурно има. Не знам, нити желим да знам. Знам само да су Мерон, Робинсон и Гинеј постали у свету синоними за неправду, неморал, неистину, нестручност и непоштење. Не знам колико ће их то мучити. Можда и неће. То само они знају. Ја међутим знам да су продајом себе нанели и огромну штету угледу својих земаља САД, Јамајки и Турској, јер су их као судије представљали. Тако је у мојим очима, а верујем не само у мојим, Малта постала већа од САД, а Италија величанстенија од Турске. Иако се Турци труде са Сулејманом Величанственим да докажу супротно. Ту је Мехмет Гинеј да им објасни.

У ОВОМ БРОЈУ

СТР.4

ПОРАЗНА ИЗБОРНА ПОБЕДА

СТР.14

**БУГАРСКА:
МАЛА СРПСКА КОЛОНИЈА**

СТР.9

ИНТЕРВЈУ ВЕСНА ЧИПЧИЋ
ТЕМИШВАР МИ ЈЕ КАО КОМШИЛУК

СТР.20

**ПЛАВО ОКО У СРПСКОЈ
ЖИТНИЦИ**

СТР.11

ЧУВАРИ СРПСКОГ БЛАГА

СТР.36

ИНТЕРВЈУ ДУШАН БАЈСКИ
**ВИРТУЕЛНИ РАТ
И ХОЛИВУДСКА ХРАБРОСТ**

НОВИ
ТЕМИШВАРСКИ
ВЕСНИК

ДВОМЕСЕЧНИК СРБА У РУМУНИЈИ

издавач: Савез Срба у Румунији, коиздавач: Српско-румунски центар за развој, часопис излази уз помоћ Департмана за међуетничке односе при Влади Румуније. Први број "Темишварског весника" штампан је новембра 1934. године у Темишвару, оснивач листа и први главни и одговорни уредник био је Милутин Манојловић и излазио је све до 7. јула 1947. Новембра 2008. појавио се први број недељника "Нови темишварски весник" чији је издавач био Српско-румунски центар за развој, а главни и одговорни уредник Рајко Корња.

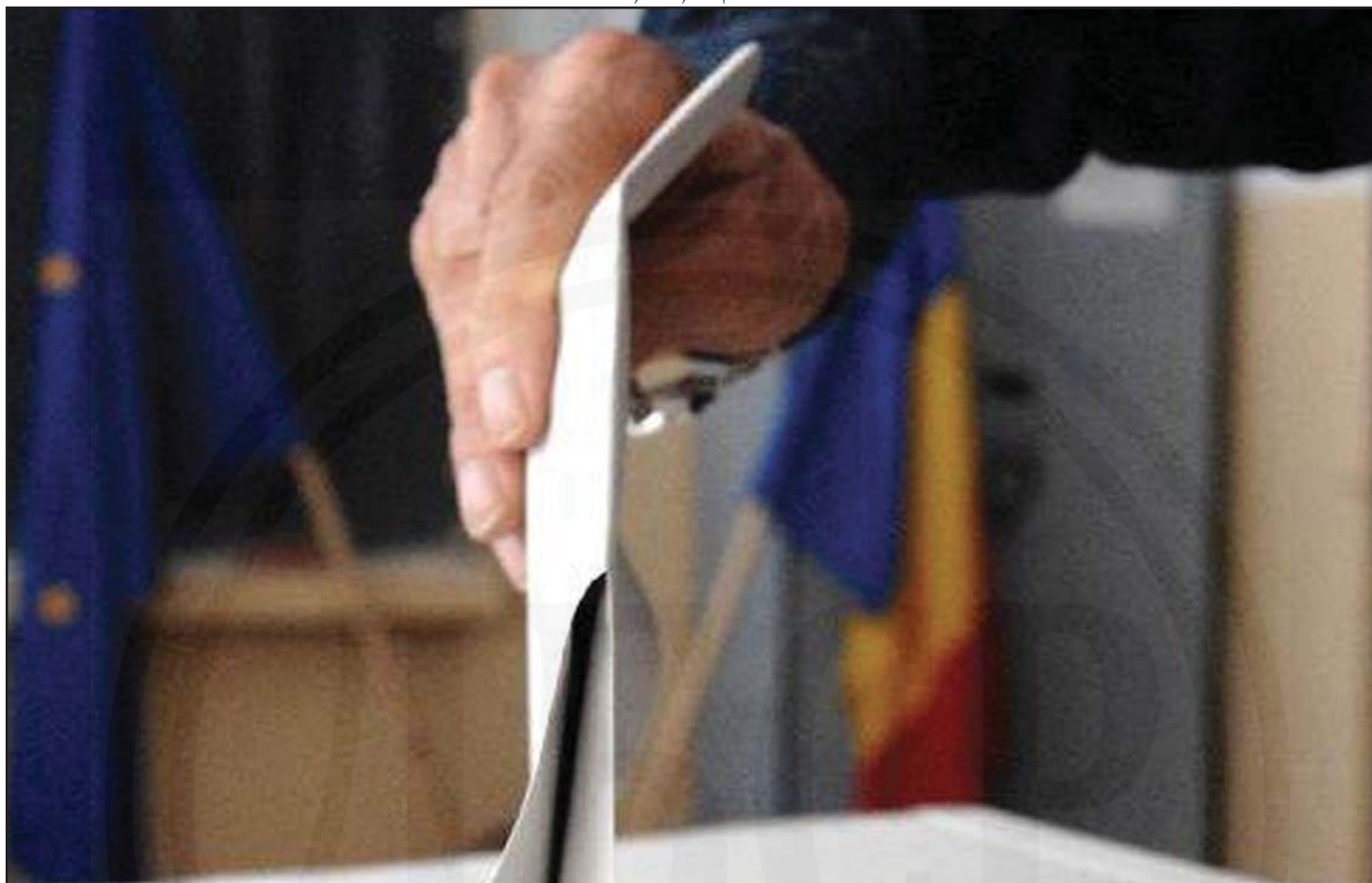
Главни и одговорни уредник: Рајко Корња, уредник: Горан Пантин

Адреса редакције: Timisoara, str. Mangalia nr. 29, tel/fax:+40256 491 754, e-mail: novi.temisvarski.vesnik@yahoo.com

Noul Mesager de Timisoara

ISSN - 1844-9123

НОВИ
ТЕМИШВАРСКИ
ВЕСНИК

Поразна изборна победа

На основу резултата децембарског гласања може се рећи да смо као заједница прошли боље него што смо радили, а лошије него што смо очекивали

Иако је предизборна кампања Савеза Срба у Румунији за децембарске парламентарне изборе била најављивана као једна од најорганизованијих, изборни резултати наше заједнице сврставају нас у доњем делу златне средине националних мањина. Другачије речено, заједница која сматра себе организованом и уједињеном није се изборно прославила мада је Савез, односно Славомир Гвозденовић добио сасвим довољан број гласова да бисмо и даље имали свог представника у законодавном телу Румуније. Док се у Савезу

не изврши анализа припрема и одвијања предизборне кампање, иако се тема “начела” на прошлој седници РС ССР интересно је покушати идентификовати кључне разлоге за добијање ипак само 8.207 гласа, за око 2.600 мање него пре четири године. Треба признати да је то ипак испод очекивања и реалних могућности, а да је био било који други кандидат прошли бисмо можда још неславније.

Међу факторима на које није могао да утиче ни Савез, ни сам кандидат јесте смањење

бирачког тела на нивоу државе за око 40.000 гласача у односу на 2008. што логично значи да се и наш гласачки корпус смањило.

Потребно је напоменути да и ако је Славомир Гвозденовић обишао готово сва места где живе Срби, он није физички могао да сам довољно „покрије“ свих педесетак насеља. За то је можда било прикладније да се у Савезу створио тим волонтера из сваког места, који да се стручно обуче како, кад и где да деле изборне листиће, да лепе плакате, како да обиђу свако српско домаћинство, шта

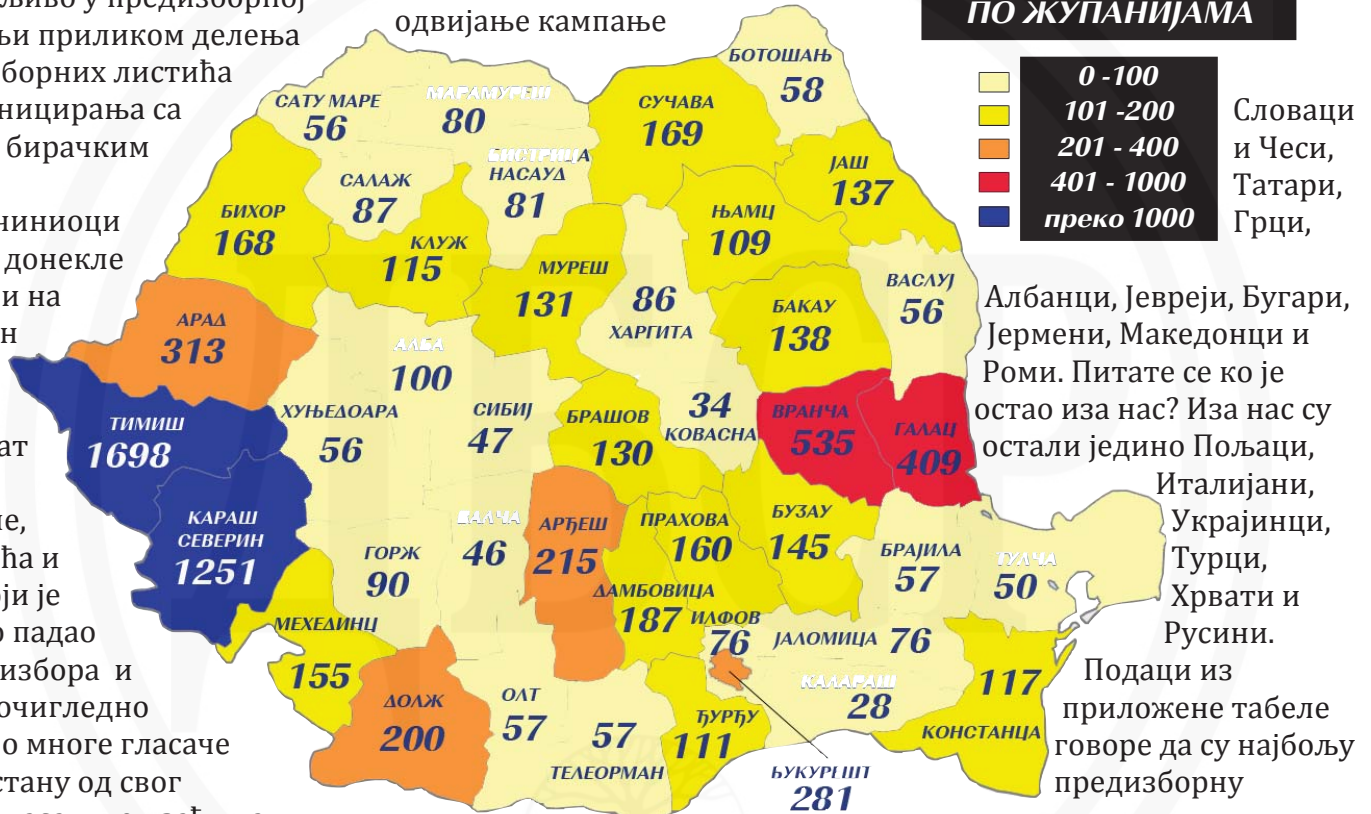
да кажу, шта да прибележе из разговора са гласачима итд. Тако раде данас сви озбиљни претенденти на добар изборни скор, па не изненађује то што су многи локални лидери Савеза, преко ноћи претворени у волонтере, често деловали, уз сву њихову добру вољу, помало срамежљиво и неуверљиво у предизборној кампањи приликом делења предизборних листића и комуницирања са нашим бирачким телом. Други чиниоци који су донекле утицали на коначан изборни резултат јесу невреме, хладноћа и снег који је снажно падао на дан избора и што је очигледно убедило многе гласаче да одустану од свог права гласа и не изађу на изборе. На овај фактор се је могло донекле утицати, јер је на пример и потписник ових редова на сам дан избора добио чак четири СМС поруке од разних кандидата које су га подсећале да је будућност у његовом избору, да је његов глас веома битан и да је гласање његово грађанско право и дужност. Но, за то је ипак потребна база података, затим неколико особа за слање порука и десетак припејд телефонских картица. Фејсбук, Твитер и остале мреже нису много помогле, јер је нашим потенцијалним гласачима из сеоске средине овај начин комуникације у главном

недоступан.

Други разлог треба тражити у чињеници да је децембарска предизборна кампања била једна од најагресивнијих и „најпрљавијих“ у последње две деценије. Политички противници су користили сва могућа средства да би привукли гласаче на своју страну. Такво одвијање кампање

највише гласова, готово 40.000, добили су Немци иако их је званично укупно 37.000. Они су још једном доказали да су дисциплиновани, педантни и савесни. Што се нас Срба тиче, по броју добијених гласова налазимо се на 12. месту од 18 мањина. Испред нас су Руси,

БРОЈ ГЛАСОВА ЗА ССР ПО ЖУПАНИЈАМА

Албанци, Јевреји, Бугари, Јермени, Македонци и Роми. Питате се ко је остао из нас? Из нас су остали једино Пољаци, Италијани, Украјинци, Турци, Хрвати и Русини.

Подаци из приложене табеле говоре да су најбољу предизборну кампању имали Албанци којих је мање од 500, тј. могу стати у десет аутобуса, а за њиховог кандидата је гласало чак више од 10 хиљада особа. Било би интересно видети на који начин је госпођа Манолеску успела да привуче толики број гласача иако је у позним годинама, а да притом и није нека харизматична личност.

Према резултатима избора добро су одрадили кампању и Русини који су добили скоро десет пута више гласова него што их је укупно у Румунији. Јермени, Македонци, Јевреји, Пољаци и Грци су се и они примерно мобилисали и сакупили готово три пута више

је довело до веома оштре поларизације изборног тела и у крајњој мери допринело да део наших сународника буде приморан да се определи за кандидате коалиција, а не за свог сународника и Савез. На локалним изборима је то било још видљивије, јер је било случајева да су Срби, по својој вољи или не, кандидовали на изборне листе партија и тиме одвукли за собом део српског гласачког корпуса.

Но, вратимо се децембарским изборима. Од националних мањина, изузев мађарске,

гласова него што им је укупан број. Из табеле произилази и да су поменуте заједнице биле изборно сложне и активне у подршци свом кандидату ма какав он био и да је активност њихове организације била фокусирана како треба. Сви они су успели, у мањој или већој мери да привуку и „румунске“

гласове. Како су у томе успели, може се само претпоставити.

У овом сегменту кривица пада у највећој мери на Савез као организацију јер је познато да се на општим изборима гласа организација, а на локалним кандидат.

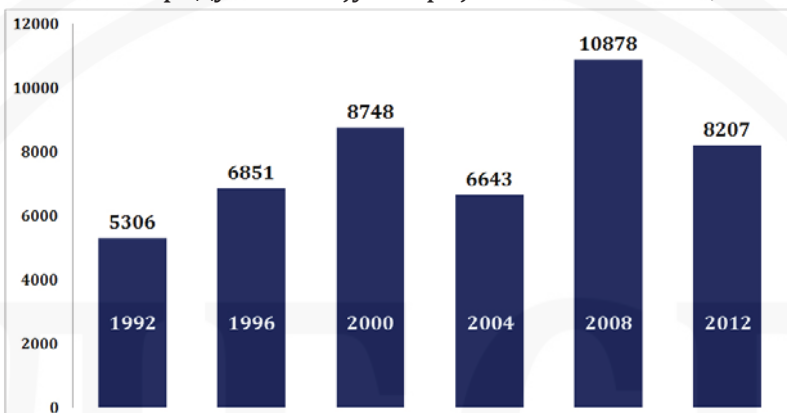
Упоређујући

број гласова у односу на укупан број, најгоре су прошли Роми и Украјинци, а после њих су Турци, Руси и ми Срби. По некој једноставној рачуници, да су сви Срби с правом гласа гласали за свог посланика, кандидат Савеза би морао да укњижи бар 10-12.000 гласова. Из овог се може закључити да упркос томе што је Гвозденовић познат не само унутар заједнице, већ важи за једног од најабилнијих посланика националних мањина, српска заједница се није ујединила и мобилисала као што су урадили на пример Македонци. Што се тиче процентуалности гласања, ми смо дакле у другој половини „златне средине“ етничких заједница. Ни приближно

где можемо да будемо и далеко од оног што умишљамо да јесмо.

Што се географске расподеле гласова за српског посланика тиче, овога пута је заказала Тимишка жупанија

где смо сакупили само око 1.700 гласова у поређењу са 2.500 од пре четири године. На овако лош изборни резултат у Тимишу највише су утицали слаб одзив Срба из Темишвара и њихова свест о припадности српској заједници, јер је у самом граду на Бегеју избројано за

Савез свега 995 гласа, док је 2008. тај број износио чак 1.464. И у жупанији Арад забележен је слабији резултат за око 150 гласова него на претходним парламентарним изборима

300 више него 2008. Примера ради, општина Соколовац је била овог пута на нивоу и од 172 гласа 2008, сада је српски посланик добио чак 257, готово два пута више него сви остали кандидати заједно. Мехединц односно Свињица је и сада донела ССР-у око 150 гласова што је изгледа њен максималан

домет. И Букурешт се показао као константна изборна јединица пошто доноси Савезу између 280 и 300 гласова на сваким изборима. Посебна прича и уједно тешко објашњива је жупанија Вранча где званично живе два

Србина, а 2008. је у поменутој жупанији Савез добио 576 гласа, а сада 535.

Реално гледајући, на основу резултата децембарских избора може се рећи да смо као

заједница прошли боље него што смо радили, а лошије него што смо очекивали. Веома је могуће, ако се ништа не буде предузело, да на следећим изборима забележимо још слабије резултате. Можда је потребно да се у Савезу посебно анализирају резултати парламентарних избора за сваку општину и место и да се на основу такве анализе преусмере инвестиције према онима који и на изборима својим делањем и гласовима

стоје уз Савез и заједницу. Нека се свако од нас упита најпре шта је он учинио за заједницу, па тек онда шта је она урадила за њега.

Рајко Корња

	НАЦИОНАЛНА МАЊИНА	УКУПАН БРОЈ	БРОЈ ГЛАСОВА	%
1.	РОМИ	619.007	22.124	3,57
2.	УКРАЈИНЦИ	51.703	7.353	14,22
3.	НЕМЦИ	36.884	39.175	106,21
4.	ТУРЦИ	28.226	7.324	25,94
5.	РУСИ	23.864	8.328	34,89
6.	ТАТАРИ	20.464	9.291	45,40
7.	СРБИ	18.461	8.207	44,45
8.	СЛОВАЦИ И ЧЕСИ	16.454	8.677	52,73
9.	БУГАРИ	7.471	10.155	135,92
10.	ХРВАТИ	5.482	6.281	114,57
11.	ГРЦИ	3.650	9.863	270,21
12.	МАКЕДОНЦИ	3.592	12.212	339,97
13.	ИТАЛИЈАНИ	3.221	7.943	246,60
14.	ЈЕВРЕЈИ	3.153	10.019	317,76
15.	ПОЉАЦИ	2.583	8.023	310,60
16.	ЈЕРМЕНИ	2.090	10.761	514,88
17.	РУСИНИ	548	5.265	960,76
18.	АЛБАНЦИ	446	10.010	2244,39

када смо имали 453 гласа. Свој резултат је међутим поправио Караш Северин где је ССР добио чак 1.250 гласова, за

ОСНОВАНО УДРУЖЕЊЕ „ДОСИТЕЈ”

За помоћ српским ученицима, унапређење наставе на српском језику у Румунији и за промовисање српских културних вредности

ASOCIATIA "DOSITEI"
cod de identificare fiscala:
31342178
Cont bancar (IBAN):
RO11BRMA0999100056841220

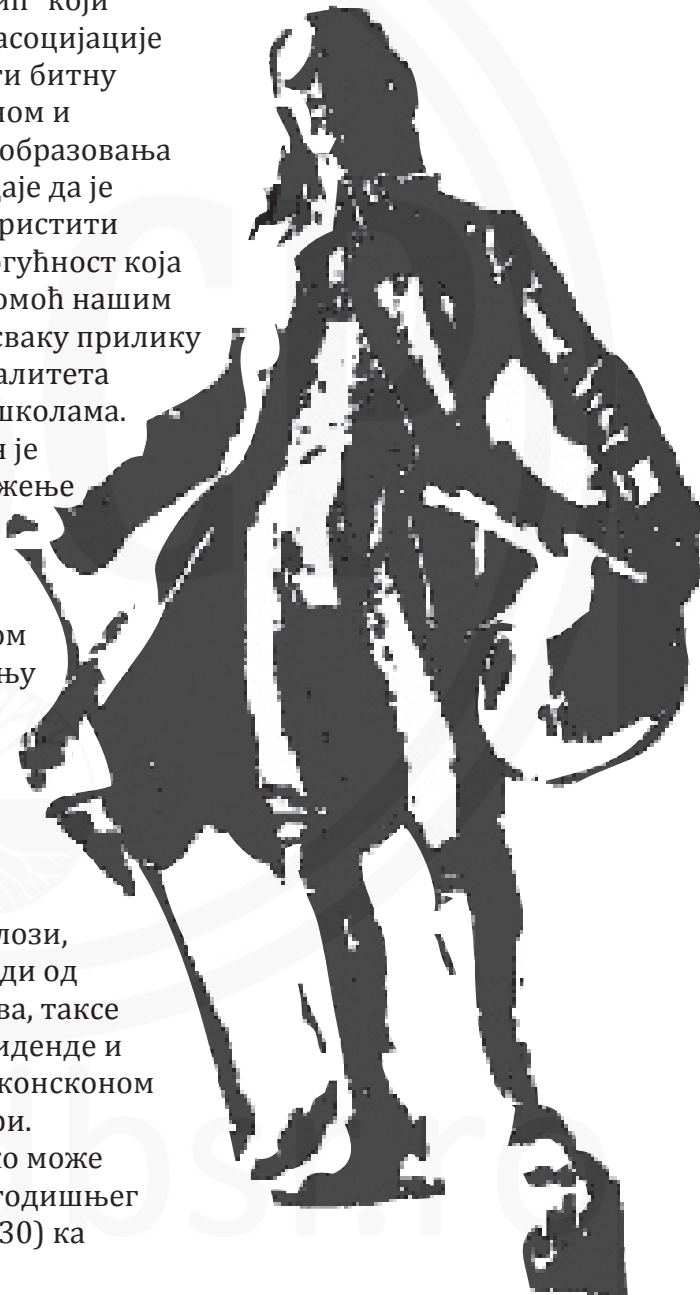
Недавно је у Темишвару у просторијама Српске теоретске гимназије „Доситеј Обрадовић” основано удружење „Доситеј”. Оснивачи асоцијације Љиљана Барзу, Невена Чоков, Маријана Шакотић, Олга Спорин, Марија Јашин и Рајко Корња су основали ову организацију са цињем да она подржи просветне и културне активности Срба у Румунији. Оснивањем удружења истовремено се жели промовисање традиционалних српских вредности и међуетничке сарадње.

„Доситеј” има за циљ и допуну материјалне базе српске гимназије као и уступање школи на бесплатно коришћење средстава којима удружење располаже.

Можда је ипак најбитнија чињеница да новооснована асоцијација намерава, у оквиру својих могућности да додељује стипендије и награде ђацима Српске теоретске гимназије „Доситеј Обрадовић” и да финансира добротворне и културно-спортске активности.

Седиште удружења „Доситеј” је у Темишвару у згради Савеза Срба у Румунији, а члан може постати свако физичко или правно лице које прихвата циљеве и подржава активност асоцијације.

Председник удружења је др Александар Радован, директор Српске теоретске гимназије „Доситеј Обрадовић” који сматра да овакве асоцијације могу представљати битну карику у просветном и културном ланцу образовања наше деце. Он додаје да је веома важно искористити сваку законску могућност која нам се пружа за помоћ нашим ученицима као и сваку прилику за побољшање квалитета наставе у нашим школама. Директор Радован је уверен да ће удружење „Доситеј” својим деловањем допринети у сарадњи са Савезом Срба и усавршавању наставника у нашим школама. Финансијски извори новооснованог „Доситеја” биће добротворни прилози, субвенције, приходи од услуга, спонзорства, таксе за учлањење, дивиденде и камате и други законском предвиђени извори. Истовремено свако може преусмерити 2% годишњег пореза (образац 230) ка асоцијацији.

Dr. Aleksandar Radovan
новн
темишварски
ВЕСНИК

пише:

Горан Гога Пантин

Крајем 2002. године у Петровом Селу учињени су први кораци ка оснивању једног културног друштва са циљем окупљања младих са простора Банатске Црне Горе за културно уметничку делатност и неговање фолклорне традиције, народне песме и игре. Оснивач и идејни творац ансамбла био је тадашњи председник МО ССР Бора Трандафир Савин. Он је заједно са искусним и врсним играчем Миодрагом Илином и уз помоћ родитеља Љубе Остојина, Бате Сујића и Љубе Мишкова из Станчева, поставио тако пре десет година темељ Српског културно уметничког друштва „Михајло Андрејевић“ из Петровог Села. Друштво је основано са жељом да сачува наслеђе и део традиције, да буде чувар обичаја, песме и игре наслеђених од наших предака и тиме отргне од заборава оно што се не сме заборавити.

За све ове године од оснивања од данас, кроз друштво је прошло преко 50 младих аматера који су делили исту љубав према традицији и свему ономе што она значи, са жељом да се допадне и прикажу оно што раде на најбољи могући начин. СКУД „Михајло Андрејевић“ се може похвалити да је трудом, умећем и посвећеним радом увежбао до сада пет кореографија: игре из Баната које се изводе у две различите кореографије

чији су аутори Миодраг Илин и Сретко Крстић, затим игре из Шумадије и игре из Лесковца за које су кореографије осмислили Маргарета и Акса Васиљевић, као и игре из Пирота и Горње Пчиње под кореографијом Миодрага Илина.

Игре, дружење и пријатељство

Током богате дугогодишње активност друштво је наступало на многим сценама у земљи и иностранству, добијало значајне награде и признања и афирмисало се као истински мисионар културних и уметничких вредности нашег народног

стваралаштва и културе. Током своје активности Петровчани су учествовали на Фестивалу српског фолклора – Маратон, на жупанијском фестивалу такмичарског карактера „Шкриња са миразом“ / „Lada cu zestre“- где су стигли до завршне фазе такмичења. СКУД „Михајло Андрејевић“ је своје играчко умеће показао и на дечијем сабору српског фолклора и обичаја „Венац“, на светосавским прославама у Араду, Решици, Лугожу и Темишвару. Петровчани су играли и на

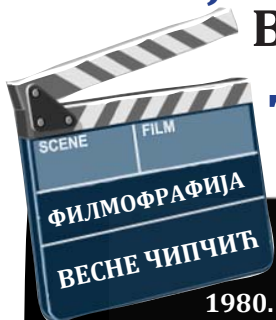
разним фестивалима у Србији као што су: „Чобански дани“ у Косјерићу, Међународни фестивал свадбених обичаја у Зрењанину, Сабор народног стваралаштва „Прођох Левач, прођох Шумадију“, у Свилајнцу, Баточини и на фолклорној смотри народног стваралаштва „Мостови Балкана“ у Пријепољу. Треба напоменути да СКУД „Михајло Андрејевић“ и њихово збратимљено друштво из Крагујевца КУД „Дукати“, већ четири пута за редом су учествовали на фолклорном фестивалу у Халкидикију и Паралија Катерини (Грчка). СКУД „Михајло Андрејевић“ једино је српско друштво из Румуније које је посетило српско војничко гробље Зејтинлик у Солуну. Доле у костурници, у левом углу, крај великог стола на коме су разне

ратне капе и књиге стоји и плакат на коме пише: Савез Срба у Румунији, СКУД „Михајло Андрејевић“ Петрово Село. На питање које су карактеристике

друштва, председник и уметнички руководилац Миодраг Илин каже: „С обзиром да смо младо друштво, можемо се похвалити да смо у кратком року успели да се представимо на разним манифестацијама како у Румунији, тако и у иностранству и створили за тако кратко време доста нових пријатељстава. Основни циљ и мисија нашег друштва јесте очување културне баштине нашег народа, а затим дружење и путовања која су саставни део живота у нашем друштву.“

ТЕМИШВАР МИ ЈЕ КАО КОМШИЛУК

1980.
Авантуре Боривоја Шурдиловића
Врућ ветар
Само за двоје

1981.
Краљевски воз
Љуби, љуби, ал' главу не губи

1982.
Поп Ђира и поп Спира

1983.
Какав деда такав унук
Тимочка буна
Иди ми, дођи ми

1984.
Уби или пољуби
Шта се згоди кад се љубав роди
Нема проблема

1985.
Жикина династија

1986.
Секула и његове жене
Освета

1989.
Мистер Долар (ТВ)

1992.
Жикина женидба

1993.
Три карте за Холивуд

1997.
Покондирена тиква

1998.
Никољдан 1901. године

2002.
Заједничко путовање

2003.
Мешовити брак

2004.
О штетности дувана

2006.
Од данас до сутра

2008.
Крв није вода

2012.
Шешир професора
Косте Вујића

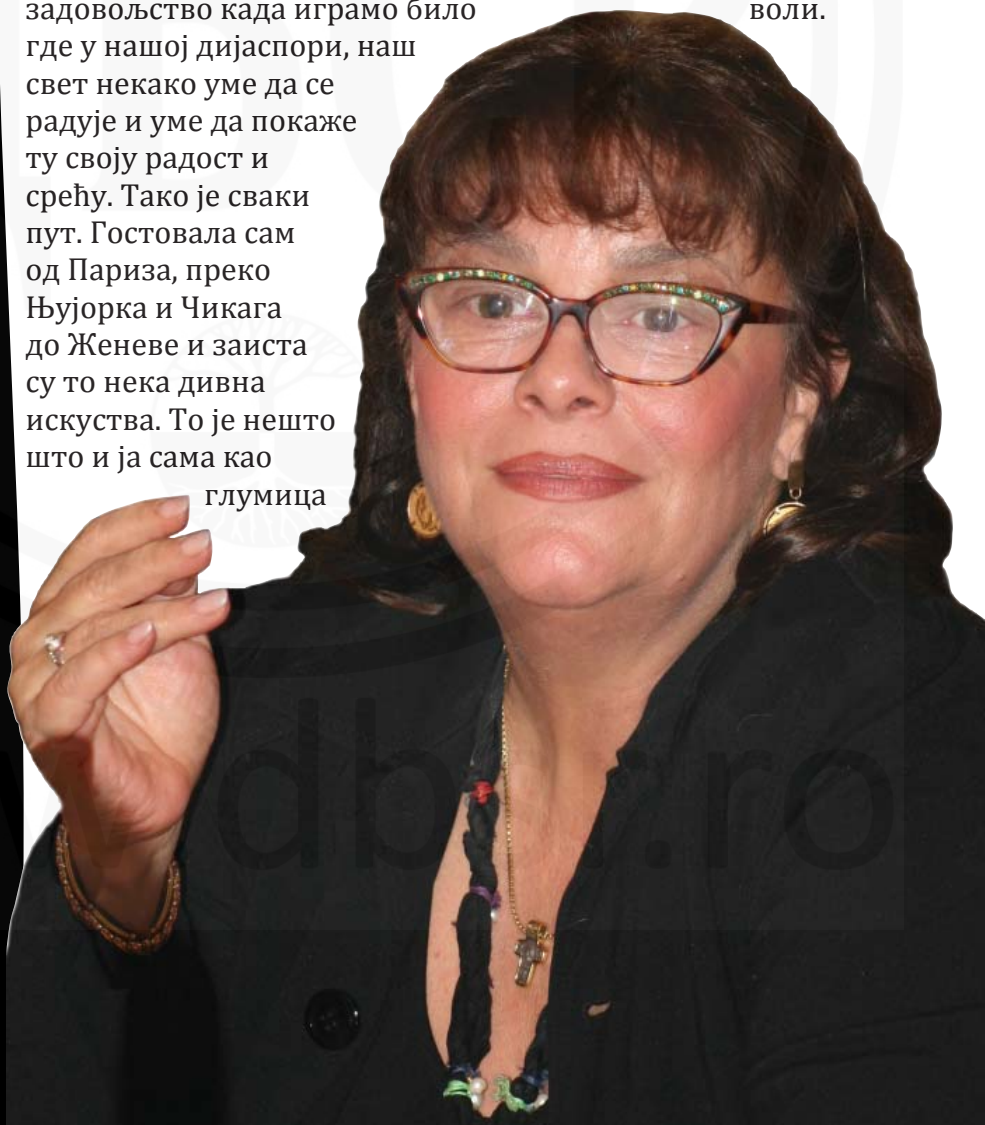
Како сте доживели
темишварску публику, да
ли је била изнад ваших
очекивања или испод?

Темишвар доживљавам као
комшилуk, јер сам одрасла
у Кикинди и често сам с
родитељима долазила у овај
диван град.
Мислим да је публика сасвим
на нивоу. Јако су лепо пратили
представу и исто тако мислим
да су нас, на крају баш истински
искрено лепо наградили.
Нама, глумцима, је увек велико
задовољство када играмо било
где у нашој дијаспори, наш
свет некако уме да се
радује и уме да покаже
ту своју радост и
срећу. Тако је сваки
пут. Гостовала сам
од Париза, преко
Њујорка и Чикага
до Женеve и заиста
су то нека дивна
искуства. То је нешто
што и ја сама као
глумица

памтим.

Да ли осећате да је публика
у дијаспори можда мало
енергичнија него публика у
Србији?

Зависи од представе, зависи од
тога шта се свиђа тој публици.
Представа коју смо ми играли
у Темишвару, верујте ми то је
хит представа у Београду, ми
је играмо већ шест година и
све наше представе су напред
распродате и навикли смо да
публика ову представу јако
воли.

Стекао се утисак да је темишварска публика на почетку била подозрива када је реч о представи „Трансилванија“ коју је можда лакше играти у Србији или било где ван Румуније.

У почетку публика је била мало уздржанија, али смо их врло брзо раскравили и врло брзо су почели да реагују управо на оним местима на којима реагује и публика у Београду или било где. Представа

која ми доноси сатисфакцију, али далеко више задовољства ми пружа театар. Много се боље осећам у позоришту, а да не причам да су и услови још увек некако бољи у театру. Тамо играм и осећам се као госпођа глумица.

Да ли изискује већи напор позориште или филм?

Зависи од ситуације, рецимо ако је снимање у неким екстеријерима који су по невремену, у сред зиме, а ми играмо лето у танким хаљинама... То може да буде веома напорно. Чини ми се да нам је лакше

и пак

говори ипак о неком другом крају, о Србији, то је више српска прича о зајечарском крају. Тамо заправо и данас се верује да постоје вампири и да постоји Дракула. У тим местима, то је истинита прича. Све што је написао Драган С. Николић је заиста истинита прича. У „Трансилванији“ он није ништа измислио нити је писао са неким предумишљајем.

Да ли вам је дражији театар или филм?

Превасходно театар. Нарочито данас кад се ради тако како се ради, преко колена, у лошим условима, ја сад тренутно радим једну нову серију, «Звездара» се зове, која говори баш о Београду. То је комедија

у позоришту због услова који су бољи тамо, мада улога може бити тешка и на једној и на другој страни, зависи од сценарија.

Која вам је омиљенија улога?

У позоришту је толико улога и не би се могла одредити за једну или две, а на филму сам одиграла исто толико драгих улога да су све оне на неки начин као моја деца.

Шта сте хтели, а нисте до сада играли?

Сада сам рецимо изабрала,

ВЕСНА ЧИПЧИЋ

Рођена је у Београду, а одрасла је у Кикинди. Дипломирала је Факултет драмских уметности у Београду, у класи професора М. Маричића 1977. године. Њени родитељи су били просветни радници и њена велика подршка.

Била је члан Позоришта на Теразијама (1975 — 1979), а од 1979. је члан БДП. Гостовала је у више представа Народног позоришта и ЈДП-а.

Остварила је запажене улоге у великом броју представа, филмова, ТВ драма и серија. Велику популарност стекла је улогом Весне Шурдиловић у ТВ серији „Врућ ветар“ из 1980. године. Једна је од ретких српских глумица која је сарађивала са Питером Јустиновим и Паоло Мађелијем.

Била је удата за глумца Александра Алача, и с њим има ћерку Александру Ању и сина Ивана Вању.

то јест нуђено ми је да играм госпођу, главну улогу, али сам се захвалила и рекла да ми је драже играти жену из Србије са сеоским акценом, јер те неке дошљакиње у Београд никада нисам играла, а госпође сам се наиграла. Увек ми је драже да играм нешто различито од оног што сам претходно играла, али у сваком случају има још много лепих улога које бих волела и желела да одиграм.

Рајко Корња

Музеј Српске православне цркве

ЧУВАРИ СРПСКОГ БЛАГА

Многи од нас често иду у Београд, али мало ко нађе времена да посети неки музеј у главном граду Србије. То ни није лако урадити, јер су у главном музеју у белом граду затворени, премештени или годинама у реконструкцији. Љубазношћу госпође Радмиле Петронијевић имали смо недавно прилику да заједно са викаром Маринком Марковим посетимо Музеј Српске православне цркве пре званичног отварања за широку јавност.

Смештен у згради Патријаршије, музеј СПЦ датира од 1954. године и када се уђе на не толико импозантна врата, човек се изненади светлошћу, топлином и позитивном енергијом којима зраче изложбени предмети. Музеј садржи преко 25 хиљада

експоната, но због недостатка простора изложен је само мали део огромног богатства из српске историје. У новим витринама, поставка изгледа јасно и прегледно, а подељена је на неколико тематских целина. Тако имате прилику да видите како изгледа простор у коме свештеници обављају службу или како је епископ обучен. Можда управо зато што су експонати стари вековима, делују фасцинантно. Јасно се може приметити еволуција црквеног и верског живота српског народа. Сваки предмет је као бисер у низу који се наставља из једне у другу просторију.

Збирка Музеја СПЦ садржи највреднију колекцију рукописних књига, затим

старе штампане књиге, текстил, иконе, слике и разне богослужбене и црквене предмете. У стакленим витринама виде се огртач кнеза Лазара, повеља цара Душана манастиру Хиландару, Јефимијина „Похвала“, односно ћивот који је радила за покров кнеза Лазара.

Колико су важни сви ови предмети за историју српског народа говори И чињеница да се овде налазе највредније иконе које је урадио чувени иконописац Андрија Раичевић. У згради Патријаршије се налази и чувена слика „Сеоба Срба“ Паје Јовановића и видети такво ремек-дело на једном читавом зиду, је посебан доживљај.

Р. Корња

пише:

др Душан Пророковић

Током хладног рата геополитика је, осим у САД, била скрајнута и маргинализована. У западном делу Европе геополитика је окривљена за избијање Другог светског рата, па су, без обзира колико је таква тврдња била нетачна, геополитичка истраживања била ретка. У источном делу Европе, геополитика је проглашена производом буржоаске мисли, па је, може се закључити, неформално била и забрањена. Ипак, велике силе су вукле своје потезе потпуно у складу са геополитичком логиком. Ово се пре свега односи на САД, СССР и Велику Британију. У периоду после Хладног рата долази до ренесансе геополитике, па се, осим наведених земаља, у геополитичку борбу укључује и низ других држава. Ту пре свега треба поменути азијске цинове-Кину, Индију и Јапан, затим муслиманске земље-Иран, Саудијску Арабију и Турску, у Америци-Бразил и донекле Мексико, а у Европи-Немачку. Ово је очекиван расплет, зато што је у послехладноратовском периоду дошло до почетка трансформације светског политичког система. Већина аутора је хладноратовски политички систем окарактерисала као биполарни, а послехладноратовски као једнополарни, односно, као период хегемоније САД. Ову тврдњу треба узети са великом резервом. Гледано са данашње историјске дистанце, како упозорава Имануел Валерштајн, може се пре рећи да је хладноратовски систем више квази биполарни или асиметрични једнополарни, зависно из ког угла се гледа, јер су САД јасно и

недвосмислено заузимале водећу позицију у светској политици. Посматрајући из тог угла, период после распада СССР-а није био никакав почетак нове ере у међународним односима, нова ера америчке хегемоније или крај историје како је то описивао Френсис Фукујама, већ само крај

једног система који је постојао од завршетка Другог светског рата, а у којем су САД, са мање или више успеха, одржавале водећу позицију на глобалном нивоу током пола века.

Слабљење реалне снаге САД

Крај СССР значио је и крај квази биполарног или асиметричног једнополарног система и почетак стварања једног новог-мултиполарног политичког система. За очекивати је да ће САД и у том новом, мултиполарном политичком систему заузимати водећу улогу и појединачно остати најјача војна и најзначајнија политичка сила на глобалном

нивоу. Међутим, за разлику од претходних пола века, сада ће њихово место и улога бити сасвим другачији. И поред тога што ће остати појединачно најјача војна и најзначајнија политичка сила, реална снага САД ће бити много мања него што је то био случај у хладноратовском периоду. При томе, када говоримо о опадању реалне снаге САД, треба подвући да се не ради о процесу у некој далекој будућности, већ о процесу који је актуелан, који се управо дешава. Он се може описати и преко анализе признавања једнострано проглашене независности косовских Албанаца од стране појединих држава. Наиме, у периоду највећих притисака САД да друге земље признају тзв. републику Косово, током 2008. године, од укупно 193 чланице ОУН, 54 државе су то и учиниле. Међу њима, када се одбију микродржаве, углавном острвске, које су искључиви објекти међународних односа и државе чланице ЕУ и НАТО, остаје свега 7 држава са значајнијом улогом у глобалном или регионалном политичком оквиру: Јапан, Кореја, Аустралија, Перу, Малезија, Сенегал и Јапан. Да ствар по Запад буде гора, осим САД, у овом послу су учествовале и све остале западне земље. Политички утицај Запада је много ужи него што се претпостављало, па у овој ствари, која се тиче Косова и Метохије, западне земље нису могле да остваре значајнији утицај у Јужној и Средњој Америци, Африци, средњој и југоисточној Азији, чак ни на Блиском Истоку. На Блиском Истоку, као и у источном делу Африке све се променило тек када се у процес лобирања за признавање једностране одлуке

косовских Албанаца укључила и Саудијска Арабија, што опет, доста говори о трансформацији светског политичког система и све већој улози регионалних центара, нових политичких полова у светској политичкој арили.

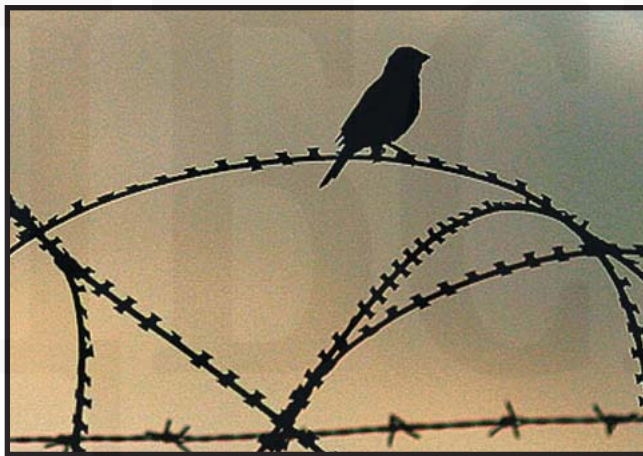
Атлантизам vs. евроазијство

У односу на Балкан, то ће значити да поред САД и Велике Британије, изворишта геополитичке концепције атлантизма са једне стране, и Русије као изворишта геополитичке концепције евроазијства, још две геополитичке концепције почињу да играју све значајнију улогу - немачки, средњоевропски континентализам и турски неоосманизам. За очекивати је да ће побројани актери улазити у савезништва или сукобе по одређеним питањима на Балкану. За очекивати је и да због свега балкански геополитички чвор постане још замршенији, односно да међудржавни и међу национални односи на Балкану постану сложенији. Гледано из тог угла, да цитирам Миломира Степића, српско питање постаје пре свега геополитичко питање. Тако се, у зависности од будућег геополитичког позиционирања Србије, може претпоставити и какви ће бити војни, политички и економски капацитети земље. Србија се данас налази сапета у Југосфери, атлантистичком геополитичком пројекту, вешто осмишљеном заменом за распалу југословенску државу. Истина, из Југосфере је истиснута Словенија, барем за сада, а придодата јој је Албанија, што је још један у низу разлога због којих је Југосфера по српске интересе штетнија од Југославије. Показало се да Србија не може бити стратешки партнер атлантизму и да је српско питање за атлантизам део проблема, а не

део решења. Отуда и стална тежња да се Србија у регионалном оквиру што је могуће више изолује и то синхронизовано, са свих страна. Истина, у појединим тренуцима је Србија постајала радо виђен текући савезник, у тренуцима када је требало направити противтежу ширењу немачких интереса на Балкану, али су Срби скупо платили та савезништва.

Југосфера, камен спотицања

За Србију је врло неповољно и што је свој интерес у одржавању Југосфере пронашао и немачки континентализам, који у

дугом историјском континуитету показује оштру супротстављеност српским интересима. Данас се у Србији, уз вероватно издашну подршку Немачке, јавност убеђује како су односи Србије и Немачке могли бити и другачији и како до Другог светског рата и страшног покоља српског становништва и није морало доћи. Чак и да је ова теза тачна, а није тачна, треба рећи да неповољан однос континентализма према српском питању не почиње од периода између два светска рата, већ много раније, и да се он дуго времена испољавао не директно, преко немачких, односно пруских утицаја на Балкану, већ преко аустријских, односно аустроугарских. Југосфера, конструисана од стране атлантизма и подржана

од стране континентализма, не представља оквир у којем Србија може војно и политички јачати, а економски и инфраструктурно се развијати. У најбољем случају, могла би се очекивати стагнација, односно даље таворење на европској периферији, које ће пре или касније, услед хроничног нечињења било чега, донети атрофију државног апарата, националне економије, образовног и научног система. Због тога се пробијање наметнутог оквира Југосфере намеће као неопходан услов за побољшавање укупног положаја Србије. Ово, међутим, није и довољан услов, па је неопходно сагледати шта и

како даље у регионалном оквиру. У тражењу нових регионалних савезника треба изаћи из Југосфере. У том контексту, не треба потцењивати домете српско-грчке осовине и могућности стварања балканске геополитичке вертикале. Србија и Грчка су упућене једна на другу и низ је области у којима је неопходно јачати будућу сарадњу. Пре свега се то односи на поље војне сарадње и усаглашавање стратешких циљева. Међутим, треба размишљати и о стварању балканске геополитичке хоризонтале, као српском геополитичком приоритету. Ово би резултирало дефинисањем нове геополитичке парадигме и усмеравања Србије ка чвршћем повезивању са Бугарском на истоку и Црном Гором на југу. Тиме би се од ове целине направила контактна зона између Црног и Јадранског мора, врло важна у будућим плановима везаним за изградњу стратешких цевовода, енергетских коридора од континенталног значаја.

Текст представља извод из недавно објављене књиге "Геополитика Србије - Положај и перспективе на почетку XXI века"

МАЛА СРПСКА

У Бугарској је од давнина било Срба и то доказују историјски подаци. Данас у земљи “златног песка” и прелепих планина живи око две хиљаде потомака Светог Саве који је у Трнову и умро. Они су угледни интелектуалци, бизнисмени, новинари али и познати глумци.

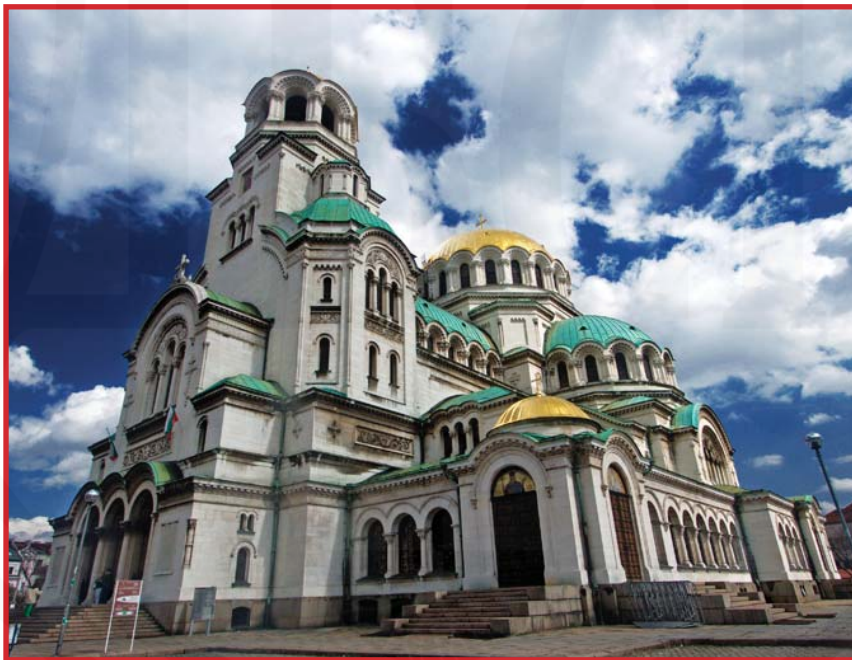
Трагови боравка Срба на простору данашње бугарске државе могу се пратити од давнина, готово од њиховог досељавања на Балкан, тј. од седмог века. О честим везама, различитим облицима комуникације и сарадње пре свега у ранијој прошлости, Срба и Бугара, два веома блиска народа, говоре многобројне материјалне и духовне вредности стваране вековима у овом североисточном делу балканског полуострва, од Дунава на северу, па све до родопског планинског ланца на југу.

Богато српско наслеђе

Директор Центра за византијско-словенска истраживања “Иван Дујчев” у Софији госпођа Аксинија Џуров каже да је вредност збирке словенских рукописа досад непознатих науци огромна. Она је рукописе открила приликом истраживања на терену у Самокову и Самоковској епархији. Пронађени списи су чувани на различитим местима - у манастирима и музејима, у црквама, па чак и код приватних лица. У

Самокову, осим моштију Светог Пантелејмона, данас се чува делић моштију Светог Саве. То је део његовог прста који је ту, по истраживању Џурове, доспео захваљујући монаху Серафиму који га је донео из Хиландара 1838, “да би своју браћу у

заступа тезу да у тој држави постоји јединствена бугарска нација али са различитим етничким пореклом. Такав став претпоставља да се права припадника националних мањина могу остварити само као појединачна али не и колективна.

Храм Александра Невског у Софији

Самокову спасао од куге која је у то време харала тим крајем”. Историчар Драган Колев из Димитровграда у Србији, подсећајући на велику блискост Срба и Бугара, њихове словенске корене, исту веру и сличан језик, закључује да је асимилација Срба у Бугарској била готово неизбежна, поготово у ситуацији када држава не признаје постојање мањина. Званична Бугарска управо

Ибеовци и бизнисмени

Кад је реч о Србима у Бугарској онда је јако тешко доћи до њиховог укупног тачног броја. Премда историјски подаци говоре да изврстан, додуше непознат број аутохтоног српског живља постоји и данас и то у видинском крају и још неким местима уз границу са Србијом. У Бугарској

се данас, ако се уопште званично помињу Срби, говори једино о малобројној српској дијаспори досељеној у новије време. На том становишту је чак и већина припадника овдашње српске заједнице у Софији. Општи је утисак да људи нису баш расположени да причају о мањинама и њиховом актуелном положају, као и о правима која тим мањинама припадају по међународној конвенцији. То је можда и главни разлог због кога је тешко сазнати не само бројно стање, него и реалне

КОЛОНИЈА

Република Бугарска
Република България

Бугарска је држава у југоисточној Европи. Укупно становништво је 7.537.929. Од тога 83,9% су Бугари, 9,4% су Турци, и 4,7% су Роми. Најраширенија вера је православна. Чланица је НАТО-а и Европске уније. Бугарска је на Балкану имала снажне средњовековне државе - Прво бугарско царство са престоницама у Плиски, Преславу и Охриду (VII-XI в.) и Друго бугарско царство са престоницом Велико Трново у XII-XIV в.

крилатица: У слози је снага
(Съединението прави силата)

Главни град: Софија
Службени језик: бугарски

Председник државе:
Росен Плевнелијев

Независност: 22. септембар
1908. (од Османског царства)
Површина: 110.994 km²
Становништво: 7.364.570
(2011.год.)
Густина:
66,2 становника/km²
Валута: Бугарски лев (BGN)
(100 стотинки)
Временска зона:
UTC +2; лети +3
Интернет домен .bg
Позивни број +359

чињенице о положају наших сународника као мањине у овој земљи.

Према подацима дипломатско-конзуларног представништва у Софији, стално насељених Срба у Бугарској, пре свега у Софији, је око 300. Та се бројка односи само на оне који су у Бугарској 50 и више година. Томе треба додати податак да се у последњих десетак година амбасади Србије пријавило и преко хиљаду људи који у Бугарској живе од времена

са Стаљином, давне 1948.г. када су многе присталице Русије из Југославије уточиште од прогона у сопственој земљи нашли у суседној Бугарској. Углавном су то били интелектуалци различитих области. Један од њих, др Слободан Атић, универзитетски професор у пензији, каже да је основни разлог одласка био тадашња неопрезност да се буде искрен и каже шта мисли. "Волим своју земљу, волим моју Србију", каже Атић, "али никако нисам хтео да

Парламент Републике Бугарске

почетка југословенске кризе. Постоји и један део студената од којих су део припадници бугарске мањине из Србије, а део јесу они који студирају на америчком универзитету у Благоевграду. Осим њих, има и око шездесетак људи са двојиним држављанством. Посебно је интересантна тзв. "информбировска емиграција", односно политичка емиграција из времена Резолуције Информбироа. Реч је о људима из времена раскида идеолошко-политичког савезништва Титове Југославије

будем против Русије". Можда најинтересантнија фигура мале српске колоније у Бугарској јесте Ђоко Росић, по многим најпознатији и најпопуларнији глумац у Бугарској. Неки кажу да је Росић "бугарски Џон Вејн", с обзиром да су се наводно Бугари тек преко њега први пут упознали са каубојским филмовима. Снимио је укупно 110 филмова од којих око тридесетак у Мађарској због чега су га, како сам признаје, Мађари својатали као свог глумца. Росић себе не сматра политичким емигрантом и о времену Информбироа нерадо

прича, јер је то било једно време када се није знало ни ко пије, ни ко плаћа... Људи су веровали у нешто, веровали су да нешто код нас није у реду, да је сигурно на другој страни боље, а после када су отишли на другу страну видели су да је још горе. Број "информбировских емиграната" је све мањи, јер време чини своје. Људи тихо одлазе, тако да многи, нажалост, никада нису дочекали промену политичких прилика у Југославији, па да се макар бар накратко врате у свој стари завичај.

У последњих неколико деценија у Бугарској је у порасту и тзв. пословна емиграција из Србије. Наиме, период међународне изолације и санкција приморао је многе тадашње југословенске привреднике и трговце да своја пословања преместе у Софију и друге бугарске градове. Један од познатијих је Радиша Миладиновић, бивши директор сарајевског "Шипада", који у Софији, по мишљењу многих, веома успешно води изложбени салон намештаја "Бато". Ту су још низ других пословних и привредних представништава, угоститељских и других фирми. Не треба заборавити да је у Бугарској данас и много српских успешних уметника различитих области, који су овде дошли да остваре професионалне и уметничке каријере, затим и ништа мање важни многи спортисти из Србије у бугарским клубовима.

Без српских удружења

Овдашњи Срби су свесни да их у Софији, односно Бугарској, нема у неком

респектабилном броју да би се могли организовати као мањина, те и да на тај начин остварују одређене интересе и потребе као засебна етничка скупина: културне институције, медије и слично. Додуше, током 1999.г. у Софији је било регистровано Удружење Срба у Бугарској са амбицијом да окупи све наше сународнике који живе и раде у овој земљи. То је представљало својеврстан преседан, јер се први пут помињало име српске националне мањине у једном званичном бугарском документу. Нажалост, удружење је било кратког века, јер се распало недуго након оснивања. Данас, истини за вољу, постоји и једно друго удружење у које

Златне плаже у Бургасу

су укључени Срби, али оно није искључиво српско, већ бугарско-српско. То је Друштво бугарско-југословенског пријатељства основано 1992. године. Основни циљ друштва, чији су иницијатори били око седамдесетак интелектуалаца, што Срба, што Бугара, јесте да се народ Бугарске и Југославије боље упознају, да се међу њима стварају што боље везе и основе за сарадњу у свим областима живота. На челу Друштва је угледни бугарски интелектуалац Димитар Остојић,

један од најбољих вајара у Бугарској и, како кажу, човек који је примио сва признања која један уметник може да добије. Остојић је иначе син познатог београдског каменоресца који је у Бугарску дошао у време Првог светског рата, радио на изградњи Храма Александра Невског, оженио се Бугарком са којом је имао осим Дмитра још једног сина и тако остао да живи у Софији. Димитар је први пут у земљу свог оца дошао тек 1947. године радећи на омладинској радној акцији у изградњи пруге Шамац-Сарајево. "Певали смо песму 'Ми градимо пругу, пруга гради нас'", уз осмех и са сетом се сећа Димитар тих давних времена. Овај витални седамде-сетпетогодишњак каже

да му је у раду Друштва у најупечатљивијем сећању био митинг из 1999. организован у знак протеста, против рата и НАТО бомбардовања Југославије. Тада се окупило око десет хиљада огорчених грађана Софије, каже Димитар, уз сећање да када је он иступио пред говорницу као председник Друштва са питањем ко жели

да приступи у чланство сви присутни су подигли руке. То је само један од примера који, по Остојићу, потврђују колико су Бугари као народ увек били пријатељски наклоњени према Србима. Остојић упозорава да "увек треба разликовати званични став и политику државе, која је зависно од међународних и других политичких околности била различита, боља или лошија, од осећања самог бугарског народа који је према Србима увек гајио позитивна па чак и братска осећања".

Ђоко Росић, бугарски Џон Вејн

После деценија посвећених филмској магији славни глумац и даље осваја својим дубоким и промуклим гласом који је препознатљив не само за бугарску, већ и за филмску публику у другим европским земљама.

Легенда бугарског филма, Ђоко Росић је рођен у Крупњу, на територији некадашње Краљевине Југославије, од оца Србина и мајке Бугарке, тако да му је било суђено да негује језичко богатство двеју суседних култура. Са 19 година, 1951., емигрирао је у Бугарску. Дипломирао је економију, а онда је 17 година радио као новинар Бугарског националног радија. Тада је почела и његова филмска каријера, мада светски познати глумац и даље назива радио новинаре својим колегама. „На почетку сам радио у Југословенској редакцији, сећа се Ђоко Росић, Припремали смо емисије за Југославију на српскохрватском језику. Касније сам наставио као уредник Централне информативне редакције која је припремала прилоге за све редакције на страним језицима.

Провео сам 17 година на Радију. Управо у то време добио сам први позив да играм у филму.

Замолио сам да ми одобре неплаћено одсуство и отишао на снимања. Иначе, оно што је

занимљиво је да сам позван на пробна снимања сасвим случајно – и за домаће, и за мађарске филмове. И наравно, пробе су биле успешне. А у Мађарској сам снимио можда 35 филмова. У ствари, одиграо сам моје највеће улоге управо у њима. Морам признати да сам се осећао јако пријатно када сам на једном од филмских фестивала у Мађарској добио награду за главну мушку улогу чак у два филма која су се такмичила у конкурсном програму. Ниједан страни глумац није имао част да добије такву награду. А прошле године сам на великој свечаности у Будимпешти добио награду за целовити допринос мађарском филму. Опет морам рећи да сам

истини за вољу једини страни глумац који је то признање добио.“

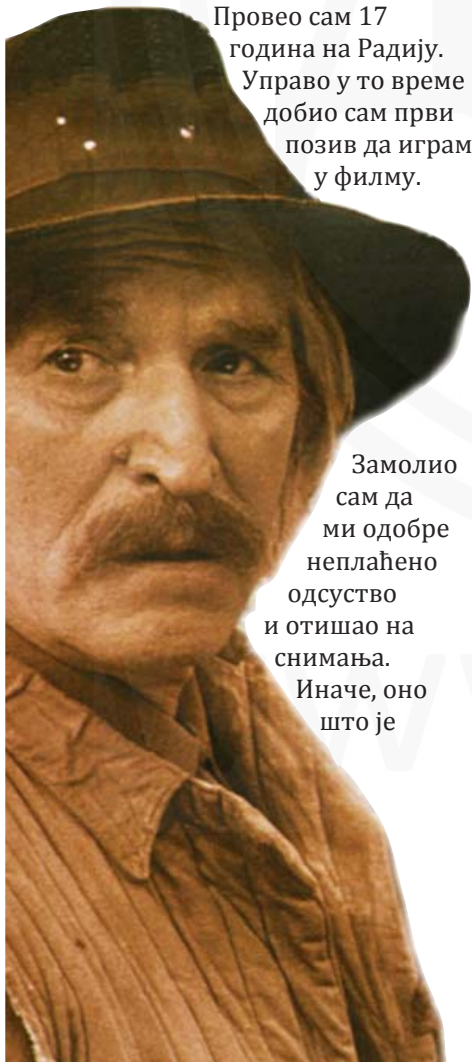
Поред српског и бугарског језика, које наравно зна перфектно, Ђоко Росић слободно говори мађарски, енглески, руски, а добро се сналази са још неколико страних језика. Често снима филмове у којима су његови партнери млади глумци – Бугари и странци. Признаје да је професионално дружење са њима веома пријатно. „Ја сам ту лекцију одавно научио – да глумац мора да дели своја искуства са осталим својим колегама. То сам својевремено научио од великог египатског глумца Омара Шарифа. Пуно сам ствари научио од њега, али најважнија је управо та – подели са другима оно што знаш. 2004. године Савез уметника у Бугарској доделио му је награду „Икар“. 2010. године Министарство културе доделило је славном глумцу награду „Златни

век“ за велике заслуге и допринос бугарском филму. До тада је у његовој стваралачкој биографији већ било забележено преко 100 филмских улога у домаћим и страним продукцијама. Међу најпознатијим његовим улогама су ове у филмовима „Езоп“, „Демон империје“, „На сваком километру“, „Гоја“, „Антихрист“, „Иван Кондарев“, „Свадбе Јоана Асена“, „Преломно време“ и сл. Године 2009. Росић поново игра у филму мађарског редитеља. Реч је о филму Јаноша Еделенија „Прима примавера“ који је те исте године освојио Специјалну награду жирија на Међународном фестивалу „Љубав је лудост“ у Варни. Што се позоришта тиче, Ђоко Росић каже да је то потпуно другачији

посао, који се увелико разликује од филмске глуме. Зато никада није учествовао у позоришним представама, мада признаје да је добијао доста примамљивих понуда. Више воли да се у позоришној

сали појављује једино као гледалац јер је одавно схватио да је његова судбина уметника везана за филмску камеру пред којом се осећа слободан и способан на све. А тренутно учествује у једној домаћој ТВ серији. Млади глумци тврде да је перфекциониста на снимању. Што и није чудо ако се зна да има за собом скоро 120 филмских улога у домаћим и страним филмовима. Изузетно начитан и ерудиран, са огромним искуством, Ђоко Росић би свакако могао бити и веома успешан редитељ.

Адаптација текстова, наслови, поднаслови и међунаслови припадају редакцији НТВ-а.
Извори: srpskadijaspora.org,
Радио Бугарска

ЈАНУАР

П		7	14	21	28
У	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	31
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Н	6	13	20	27	

НЕМАЊИЋИ СУ СРЕДЊОВЕКОВНА СРПСКА ДИНАСТИЈА КОЈА ЈЕ НАЈДУЖЕ ВЛАДАЛА СРБИЈОМ ОД 1168. ДО 1371. ГОДИНЕ. ДИНАСТИЈА ЈЕ НАЗВАНА ПО СТЕФАНУ НЕМАЊИ, ОСНИВАЧУ ДИНАСТИЈЕ И ДАЛА ЈЕ 11 ВЛАДАРА.

МАЈ

П		6	13	20	27
У		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Ч	2	9	16	23	30
П	3	10	17	24	31
С	4	11	18	25	
Н	5	12	19	26	

БАЛШИЋИ СУ БИЛИ СРЕДЊОВЕКОВНА СРПСКА ДИНАСТИЈА, КОЈА ЈЕ ВЛАДАЛА БЕТОМ ОД 1360. ДО 1421. ГОДИНЕ.

ФЕБРУАР

П		4	11	18	25
У		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	
С	2	9	16	23	
Н	3	10	17	24	

ЛАЗАРЕВИЋИ СУ СРПСКА ВЛАДАРСКА ПОРОДИЦА ИЗ XIV И XV ВЕКА. РОДОНАЧЕЛНИК ДИНАСТИЈЕ БИО ЈЕ ПРИБАЦ ХРЕБЕЉАНОВИЋ И ПОРОДИЦА ЈЕ ДАЛА ТРОЈЕ СВЕТИТЕЉА: ЛАЗАРА, МИЛИЦУ И СТЕФАНА.

ЈУН

П		3	10	17	24
У		4	11	18	25
С		5	12	19	26
Ч		6	13	20	27
П		7	14	21	28
С	1	8	15	22	29
Н	2	9	16	23	30

ВРАТКО НЕМАЊИЋ, У ЕПСКОЈ НАРОДНОЈ ПОЕЗИЈИ ПОЗНАТИЈИ КАО ЈУГ БОГДАН, ЈЕ БИО СРПСКИ ВОЈВОДА, ЖУПАН И КНЕЗ ИЗ СРЕДИНЕ XIV ВЕКА И СА СВОЈИХ ДЕВЕТ СИНОВА ЈУГОВИЋА БИО ЈЕДНА ОД ВОДЕЋИХ ЛИЧНОСТИ ТОГ ДОБА.

SVRBIA

СЕПТЕМБАР

П		2	9	18	23	30
У		3	10	17	24	
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22	29	

ЂОРЂЕ ПЕТРОВИЋ КАРАЂОРЂЕ ЈЕ БИО ВОЂА ПРВОГ СРПСКОГ УСТАНАКА 1804-1813. И РОДОНАЧЕЛНИК ДИНАСТИЈЕ КАРАЂОРЂЕВИЋА. НАПОЛЕОН ЈЕ СМАТРАО КАРАЂОРЂА ЗА НАЈВЕЋЕГ ВОЈСКОВОЂУ СВИХ ВРЕМЕНА.

ОКТОБАР

П		7	14	21	28
У	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Ч	3	10	17	24	31
П	4	11	18	25	
С	5	12	19	26	
Н	6	13	20	27	

НА ЦВЕТИ 1815. У ТАКОВУ ЈЕ ОТПОЧЕО ДРУГИ СРПСКИ УСТАНАК ПОД ВОЂСТВОМ МИЛОША ОБРЕНОВИЋА. ДРУГИ СРПСКИ УСТАНАК ЈЕ ДОВЕО ДО СРПСКЕ АУТОНОМИЈЕ У ОКВИРУ ОСМАНСКОГ ЦАРСТВА И УСПОСТАВЉАЊА КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ.

МАРТ

П		4	11	18	25
У		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Н	3	10	17	24	31

БРАНКОВИЋИ СУ СРПСКА ВЛАСТЕЛИНСКА ПОРОДИЦА ИЗ XIV И XV ВЕКА. УТЕМЕЉИВАЧ ПОРОДИЦЕ ЈЕ ВУК БРАНКОВИЋ ЧИЈИ СИН ЂУРАЋ ЈЕ У ПЕРИОДУ 1427-1456 БИО СРПСКИ ДЕСПОТ.

АПРИЛ

П	1	8	15	22	29
У	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

МИЛОШ ОБИЛИЋ ЈЕ БИО СРПСКИ ВИТЕЗ ИЗ СРЕДЊЕГ ВЕКА, КОЈИ СЕ ЧЕСТО СПОМИЊЕ И У СРПСКОЈ ЕПСКОЈ ПОЕЗИЈИ. ОН ЈЕ ВИТЕЗ КОЈИ ЈЕ УБИО ТУРСКОГ СУЛТАНА МУРАТА I У КОСОВСКОЈ БИЦИ 1389. ГОДИНЕ.

ЈУЛ

П	1	8	15	22	29
У	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Ч	4	11	18	25	
П	5	12	19	26	
С	6	13	20	27	
Н	7	14	21	28	

ЦРНОЈЕВИЋИ СУ СРПСКА ДИНАСТИЈА ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ. ВЛАДАВИНА ДИНАСТИЈЕ ЦРНОЈЕВИЋ ЗЕТОМ И ЦРНОМ ГОРОМ ЈЕ ТРАЈАЛА СВЕ ДО 1498. ГОДИНЕ.

АВГУСТ

П		5	12	19	26
У		6	13	20	27
С		7	14	21	28
Ч	1	8	15	22	29
П	2	9	16	23	30
С	3	10	17	24	31
Н	4	11	18	25	

МРЊАВЧЕВИЋИ СУ СРЕДЊОВЕКОВНА СРПСКА ВЛАСТЕЛА КОЈА ЈЕ ВЛАДАЛА ПРОСТОРОМ ДАНАШЊЕ МАКЕДОНИЈЕ. МАРКО МРЊАВЧЕВИЋ БИО ЈЕ КРАЉ ОД 1371. ДО 1395. И У СРПСКОЈ НАРОДНОЈ ПОЕЗИЈИ ПОЗНАТ ЈЕ КАО КРАЉЕВИЋ МАРКО.

НОВЕМБАР

П		4	11	18	25
У		5	12	19	26
С		6	13	20	27
Ч		7	14	21	28
П	1	8	15	22	29
С	2	9	16	23	30
Н	3	10	17	24	

ОБРЕНОВИЋИ СУ БИЛИ СРПСКА ВЛАДАРСКА ПОРОДИЦА У ПЕРИОДУ 1815 - 1903 ИЗУЗЕВ 1842 - 1858. ЊЕН РОДОНАЧЕЛНИК БИО ЈЕ МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ, А ПОСЛЕДЊИ ВЛАДАР АЛЕКСАНДАР ОБРЕНОВИЋ. ЗА ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ ОБРЕНОВИЋА СРБИЈА ЈЕ СТЕКЛА НЕЗАВИСНОСТ.

ДЕЦЕМБАР

П		2	9	18	23	30
У		3	10	17	24	31
С		4	11	18	25	
Ч		5	12	19	26	
П		6	13	20	27	
С		7	14	21	28	
Н	1	8	15	22	29	

КАРАЂОРЂЕВИЋИ СУ СРПСКА КРАЉЕВСКА ПОРОДИЦА КОЈА ЈЕ ВЛАДАЛА СРБИЈОМ И ЈУГОСЛАВИЈОМ. ЊЕН РОДОНАЧЕЛНИК ЈЕ ВОЈДА КАРАЂОРЂЕ ПЕТРОВИЋ. НА ВЛАСТИ СУ БИЛИ 1804-1813, 1842-1858 И 1903-1945. КАДА ЈЕ ЈУГОСЛАВИЈА ПОСТАЛА РЕПУБЛИКА.

ПАЛИЋ

ПЛАВО ОКО У СРПСКОЈ ЖИТНИЦИ

У непосредној близини Суботице, најсевернијег града у Србији и другој вароши по величини у Војводини, десетак километара од границе са Мађарском, налази се место Палић и истоимено језеро. Многи кажу да је то плаво око у српској житници. Језеро, раскошни паркови, необичне грађевине са почетка XX века, несвакидашњи мир и тишина чине Палић идеалним местом за одмор. Луксузни хотели и виле, те врхунска гастрономска понуда су одлике по којима се Палић препознаје и памти. Шеталишта, плаже, бициклистичка стаза, културно-забавни и спортски садржаји као и разноврсне манифестације, допуњују понуду ове туристичке

дестинације.

Само насеље Палић датира још из бронзаног доба, а у писаним документима први пут се спомиње 1462. године као пустара коју је мађарски краљ Матија Корвин поклонио својој мајци. По предању, језеро је настало касније, крајем XVII века, када је вода из артерских бунара поплавила пустару.

Положај

Палић се налази на северу Србије, на обали језера Палић. Од Суботице је удаљен око 7 км у југоисточном правцу. Насеља Суботица и Палић налазе се на раскрсници путева који повезују Балкан са

северном и западном Европом, на важној геостратешкој позицији, непосредно поред границе са Мађарском, у близини граничних прелаза Хоргош и Келебија. Аутомобилом или аутобусом се до Палића долази ауто-путем Е-75 из правца Београда или Будимпеште. Од Темишвара Палић је удаљен 155 км, до Новог Сада има 100 км, а до Београда 180 км. Сегедин је на само 40 км, а Будимпешта на 200 км. С обзиром на то да кроз Суботицу пролази међународна пруга и да је у њој велико железничко чвориште, до Палића се може искористити и воз до Суботице, чије су линије одлично повезане.

У геоморфолошком погледу подручје има

равничарски карактер, а простира се на делу велике равнице са просечном висином од 20 метара. Климатолошки, подручје има карактеристике континенталне климе са оштрим зимама и топлим летима и просечном годишњом температуром од 10,7 °Ц. Просечан број сунчаних сати је 2100 годишње. Ветрови дувају углавном у правцу северозапад-југоисток. Због тих услова овај крај има посебан пољопривредни значај.

Шта треба видети

Палићко Језеро - главни драгуљ Палића, који ово место чини једном од главних туристичких дестинација у Србији. Први писани документи о језеру потичу из XV века, а постоје легенде које кажу да је језеро остатак Панонског мора, али да је оно настало од суза пастира Павла који је ту напацао своје стадо.

Површина језера износи око 4,7 квадратних километара. Дубина језера варира, али у просеку износи око два метра. Највећа дубина је око три и по метра. Језеро је теоретски подељено на четири сектора и на радост риболоваца веома је богато рибом. У сезони температура воде износи од 18 до 25 °Ц. Чак иако је вода хладна, због релативно мале дубине, довољно је само пар сунчаних топлих дана, да се температура језера загреје и да буде погодна и пријатна за

купање. Обала језера је дуга око 17 км и целом својом дужином је уређена.

Зоолошки врт Палић - је данас главна туристичка дестинација Палића. Врт је уједно и ботанички, тако да ће љубитељи и флоре и фауне имати шта да виде. Посетиоци парка могу да виде и преко 60 врста животиња - од ситнијих, као што су тарантуле, змије, птице, па до крупнијих сисара, као што су слон, жирафа итд. Унутар Зоо парка расте преко 260 врста дрвећа и жбуња. Многе биљке су ретке и егзотичне (на пример либански кедар, џиновска секвоја, ариш).

Међу домаћим биљкама, највреднији су столетни храстови.

Женски шtrand - има своје данашње значење и вредност, али у потпуности можете да сагледате овај објекат ако упознате и његову прошлост или погледате изблиза ово бајковито дрвено здање са обиљем детаља народне уметности на себи.

Када се бања Палић увелико развијала и градила купалишта, још у првој половини XX века, давне 1912. године, изграђен је овај велики дрвени објекат на води који је некада сакривао купачице од погледа знатижељника. Данас је женски шtrand кафе-бар, где можете да пијукате ваше омиљено пиће на тераси која се налази на свега педесетак центиметара изнад језера.

Мушки шtrand - након првог светског рата, на источној обали Палића је изграђен Мушки шtrand или познат као велики шtrand, највећи објекат те врсте у тадашњој Југославији на коме су се купали

само мушкарци, док је купалиште за жене било одвојено на женском шtrandу. Данас се на мушком шtrandу просеже велики дрвени моло који улази око 20 метара у језеро и омиљено је место за купање како Суботичана, тако и осталих туриста који долазе на Палић.

У близини мушког шtrанда се налази шеталиште, велики паркинг и термални базен.

Омладинско језеро - је мало језерце смештено на око 50 метара од Палићког језера и дели их копно на којем се налази Кањишки пут. Име долази по објектима који су били изграђени за учеснике омладинских радних акција. Оригинални назив Омладинског језера јесте Крваво језеро, које је име добило по алгама црвене боје што се обично преко лета

намноже и дају овом језеру карактеристичну боју.

Палићки водоторањ

- први у низу објеката подигнутих 1912. године у стилу сецесије, уједно и симбол Палића, стоји као капија на главном улазу у Велики парк још од кад је трамвај спајао град Суботицу са бањом. Са торњем и павиљоном које повезује централни свод украшен резбареним и бојеним ердељским шарама, некада је представљао и значајни водоводни објекат, али и трамвајску станицу. Смештен поред главног пута, данас је уједно и симбол Палића. Тешко је замислити Палићку разгледницу, а да се водоторањ не налази на њој. Данас Велики парк и водоторањ представљају монументалну вредност Палића.

Летња позорница

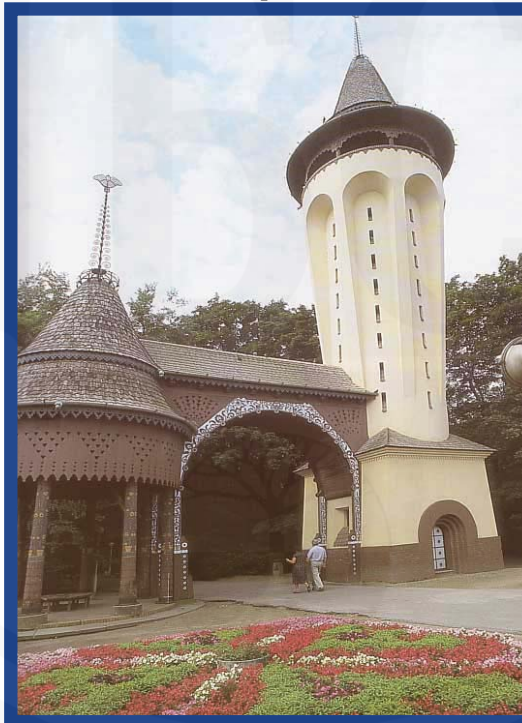
- је позорница и биоскоп на отвореном, направљени са циљем да током топлих летњих Палићких дана послуже за разне културне манифестације као што су Палићко позоришно лето, разни концерти итд. Позорницу је пројектовао суботички архитекта Б. Дулић 1950. године. У овом карактеристичном објекту су од тада одржане многе значајне музичке манифестације, али је Летња позорница ипак најчешће и највише помињана као место одржавања славног филмског фестивала. Палићка летња позорница је по својој лепоти готово јединствена, иако саграђена средином XX века, стилски се непогрешиво уклапа у Велики парк утемељен још давне 1842. Парк је пројектован по узору на енглеске вртове

са багремовима, канадским тополама и вијугавим стазама између њих, тако да посета летњој позорници нуди и додатни доживљај - шетњу кроз парк, поготово за оне који ће га први пут видети.

Европски шампион удобности

Музички павиљон -

најмањи објекат специјалне намене био је почетком XX века место малих променадних концерата којима су музичари доприносили бољем угођају гостију овог монденског летовалишта. Градско веће

је тада склопило уговор који налаже да 13 чланова његовог оркестра сваког дана током јуна, јула и августа свира променадни музику.

Спомен чесма - године 1912. свечано су отворени најзначајнији објекти сецесије на Палићу. Тим поводом откривена је и спомен чесма на обали језера, изграђена у истом стилу, са три женска лика и три

натписа: кратким историјатом језера, похвалом ондашњем градоначелнику Карољу Бироу, и стиховима великог песника Деже Костолањија.

Плаве вазе - од керамике Золнаи из Печуја, са ликом водених божанстава, биле су намењене бечком Главном парку. У фабрици Золнаи израдили су више примерака, а две вазе је власник фабрике 1910. поклонио Палићу у знак захвалности за обилато коришћење његове керамике у изградњи града. Пет од шест примерака у бечком парку је разбијено, а вандали и војници у Другом светском рату су покушали да униште и Палићке вазе. На срећу, вазе су, иако знатно оштећене, успешно касније реконструисане.

Палић слови за европског шампиона удобности, јер у пречнику од само једног километра има хотеле, ресторане, плаже, летњу позорницу, тениске терене, казино и зоолошки врт. Десетак хотела високе категорије дневно може да угости око хиљаду гостију. Палић је и домаћин филмског фестивала, "Бербанских дана" и мноштва других туристичких, привредних и спортско-рекреативних манифестација. Град данас представља идеално место за одмор. Овде се може уживати у хладовини столетног дрвећа, купати у језеру и термалном базену или се препустити уживању у врхунској понуди хране и пића овог поднебља. Јединствена архитектура, туристичка понуда, спортски објекти, љубазни домаћини и много тога, оберучке очекују госте Палића.

Горан Гога Пантин

**пише: проф.
Александар Мазјаев**

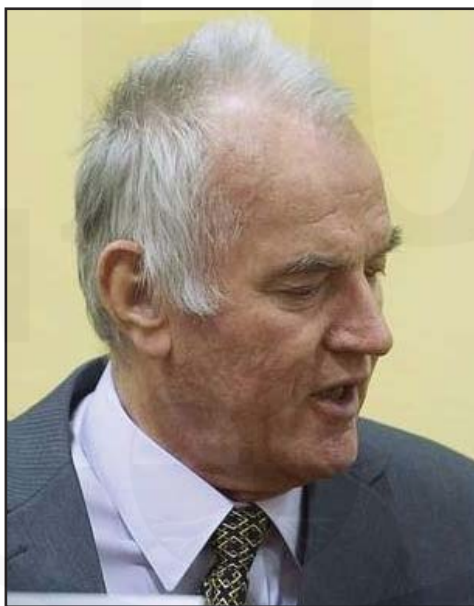
Један од највећих проблема са сведоцима у МТБЈ (Међународни трибунал за бившу Југославију) представља захтев да се одговори дају судијама, уместо страни која је поставила питање (тужилаштву или одбрани). То стварно уопште није лако, јер је сваком човеку природно да одговара управо ономе ко постави питање, тако да су се баш због тога сведоци, чак и ако су се трудили да чине онако како треба, опет брзо враћали „нормалном“ дијалогу са оним ко је постављао питање. Други проблем су представљали стални покушаји сведока да на постављено питање одмах одговоре, што је преводиоце онемогућавало да преведу исказ. Повремено је сведоке требало подсетити, по некад и по више десетина пута дневно, али је то помагало пет или десет минута, и сведок је опет прелазио на „природну“ паузу између питања и одговора, на коју је навикао у свакодневном животу. Али сведок Е. Пашић ни за секунд није заборавио коме треба да одговара и ниједном није прекршио правило игре о потребном паузирању. То говори да је сведок, апсолутно сигурно, потпуно контролисао ситуацију и да спољни изглед његовог понашања није одговарао његовом стварном унутрашњем стању.

Ту није небитно рећи да прича сведока Е. Пашића није ни на који начин доказала везу између начињених злочина и генерала Младића. Сведок је све време говорио да су злочине чинили „Срби“. Такви „докази“ више доказују мржњу према представницима других вера (подразумевајући да се

БОСНА И ЗАПАД НЕ ЖЕЛЕ ИСТИНУ О СРЕБРЕНИЦИ (II)

**Ратко Младић из Хага поручује:
Не плашимо се утврђивања истине!**

бошњаци од Срба разликују само религијском припадношћу), него кривицу генерала Младића. Без обзира на непрестано ридање, искази сведока су с времена на време изгледали смешни, на пример, када је он говорио да је видео „тенкове са црвеним звездама“. То је била прича из срцепарајуће ТВ серије, али никако није била за суд, тим пре за суд који претендује на највише стандарде у правосуђу, укључујући, наравно и највише стандарде у доказном поступку.

Уосталом, било је потпуно јасно да са овим сведоком то и није био циљ. Први сведок главног процеса МТБЈ је требало да игра! Карте су наручиване неколико недеља унапред. И – треба да се призна – представа је успела.

Младић крив и пре суђења

Што се тиче оптужнице генерала Р.Младића за геноцид, који је наводно учињен у Сребреници, прво сведочење

је имао тајни сведок РМ-255. Међутим, и пре него да се чула иједна реч сведока, судско веће је у поступку против генерала Младића већ донело цео низ одлука о његовој кривици. Како је то могуће? У Хашком трибуналу врло лако! На пример тако, што ће се као готов доказ признати „чињенице утврђене на другим процесима“ (judicial notice of adjudicated facts). Судско веће је у поступку против генерала Младића већ „установило“ да је, на пример, „после заузимања Сребренице 11.07.1995. војска Армије босанских Срба почела кампању паљења кућа босанских муслимана“ или да су „после доласка српских снага у Поточаре муслимани терорисани, убијани, силовани“. Односно – кривица Армије босанских Срба је унапред „утврђена“. Те чињенице се сматрају за веродостојне, иако на процесу генералу није понуђен нити један сведок. Шта више, да би се доказало супротно – доказе мора да понуди одбрана! Односно – основа рада МТБЈ је презумпција невиности! И то представља највиши стандард „међународног правосуђа“! Међутим, истина о догађајима у Сребреници ће свакако бити утврђена. Сада је јасно да је верзија коју упорно натурају Босна и Запад, без обзира што су је „окадили“ међународни судови, лажна. Најјачи ударац њиховим тврдњама ће бити нанет на процесима Р. Караџићу и Р. Младићу. Присетимо се да је парола одбране генерала Младића: „Не плашимо се утврђивања истине!“ Ње треба да се плаше они који не само да су направили мит о злочинима Срба, већ и они који су организовали рат у Босни и уништили Југославију.

ХАШКА ИНКВИЗИЦИЈА

Хашки трибунал је ad hoc суд основан 1993. са седиштем у Хагу. Формално, он је тело Организације уједињених нација основано Резолуцијом 827 Савета безбедности ОУН, са задатком да суди починиоцима ратних злочина на подручју бивше Југославије након 1991. Пуни назив му је Међународни трибунал за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права на територији бивше Југославије након, а скраћено Међународни кривични трибунал за бившу Југославију.

Како функционише?

Хашки трибунал може подизати оптужнице и судити за геноцид, злочине против човечности, повреде Женевских конвенција из 1949, и повреде закона и обичаја ратовања. Суд може судити једино појединцима, не и организацијама или владама, и може изрећи највише доживотни затвор. Главне организационе јединице суда су судска већа, Тужилаштво и Секретаријат. У Трибуналу ради 873 запослених из 77 држава. Хашки суд је установио контроверзну праксу у којој се неке од оптужница подижу јавно, док су неке „запечаћене“ у нади да ће тако олакшати процес хапшења и привођења оптужених. Суд за привођење оптуженика у потпуности зависи од држава у којима се они налазе, на

шта су ове обавезне као чланице УН. Хапшење и испоручивање оптужених у државама у региону показало се као изузетно тешко и осетљиво политичко питање, уз еклатантне примере неспособности или опструкције како локалних влада, тако и присутних међународних снага, тако да је и поред великог притиска међународне заједнице велики број њих и даље недоступан суду. У контрверзности везане за овај суд спада и чињеница да су неке земље донеле националне

долара, у последње две је ова сума повећана чак хиљаду пута. Такође, из буџета Трибунала у Хагу се финансирају и одбране оптужених који немају новца да их сами плате, на које одлази нешто више од 10 одсто укупног буџета. Потом, део новца се издваја и на сведоке и вештаке. Они имају право на накнаду за долазак, приходе и време које је изгубљено у путу. Хаг плаћа и смештај и оброке сведоцима, као и накнаду за ситне трошкове, која износи 30 евра дневно. Накнаду од око 200 америчких долара дневно

добиају и вештаци, а рефундирају им се и трошкови пута, смештај и ситни трошкови. Трибунал се, према званичним подацима, финансира од редовних доприноса држава чланица УН, међу којима предњаче САД. Занимљиво је та тако Србија издваја негде око 20.000 долара годишње

за финансирање Хашког трибунала на основу повеље УН. Добровољне доприносе Хашком трибуналу дале су Аустрија, Белгија, Данска, Чиле, Чешка, Финска, Грчка и Холандија. Ту су и Ирска, Израел, Италија, Камбоџа, Канада, Кипар, Лихтенштајн, Луксембург, Мађарска, Малезија и Малта. У Трибуналу наводе и Намибију, Немачку, Норвешку, Нови Зеланд, Пакистан, Пољску, Португал, Саудијску Арабију, као и САД, Словенију, Шпанију, Шведску, Швајцарску и Енглеску.

Како се финансира?

За 19 година постојања, трошкови Хашког трибунала премашили су 2,1 милијарду долара. Од 1993. године, када је буџет износио "само" 267.000

за финансирање Хашког трибунала на основу повеље УН. Добровољне доприносе Хашком трибуналу дале су Аустрија, Белгија, Данска, Чиле, Чешка, Финска, Грчка и Холандија. Ту су и Ирска, Израел, Италија, Камбоџа, Канада, Кипар, Лихтенштајн, Луксембург, Мађарска, Малезија и Малта. У Трибуналу наводе и Намибију, Немачку, Норвешку, Нови Зеланд, Пакистан, Пољску, Португал, Саудијску Арабију, као и САД, Словенију, Шпанију, Шведску, Швајцарску и Енглеску.

Какви су резултати?

У притвору Хашког трибунала тренутно 23 припадника српске националности, шест Хрвата из Босне и тројица Албанаца. Од укупног броја свих пресуда које је донио Међународни кривични суд за бившу Југославију, 96,80% је изречено Србима. Укупно је оптужено 161 лице, а последњи који је ухапшен и приведен у Хашки трибунал је Горан Хаџић 2011. Године. Према непотпуној процени, до сада су Србима изречене казне затвора од укупно 850 година, а у току је суђење Ратку Младићу, Радовану Караџићу, Горану Хаџићу и још неколицини Срба.

Интересантно је да до данас није осуђен ниједан Хrvat из Хрватске, већ само њих неколико из Босне. У четири таква случаја тројица су ослобођени након жалбе иако су првостепене пресуде биле 6, 8 односно 10 година затвора. У случају босанског Хрвата Тихомира Блашкића, суд је

преиначио прву пресуду од 45 година затвора у девет година иза решетака.

За исте и блаже оптужбе од којих су недавно ослобођени Готовина и Маркач, српским генералима и политичарима изречене драконске казне. Највеће казне су изречене Србима генералу Радиславу Крстићу 46 година, Миломиру Стакићу и Горану Јелисићу по 40 година затвора. Осим Слободана Милошевића, у затвору су преминули Славко Докмановић, Милан Бабић и Милан Кочевећ, док су Влајко Стојиљковић бивши министар

унутрашњих послова Србије, проф. Никола Кољевић, потпредседник Републике Српске и Јанко Јањић извршили самоубиство пре хапшења.

Шта о Трибуналу кажу стручњаци?

Дејвид Харланд, некадашњи политички саветник УН и БиХ: „Сада ће бити појачани најгори политички пориви код народа бивше Југославије - комплекс прогона код Срба, тријумфализма код Хрвата, осећај жртви код босанских муслимана, оправдања за косовске Албанце који траже расну чистоћу... Оно што се десило у Трибуналу у Хагу

је далеко од правде и то је наставак рата легалним средствима, са САД, Немачком и другим западним силама на једној страни и Србима на другој страни... Овим се даје мноштво муниције за будуће сукобе и то је потпуна супротност онога за шта је суд био основан и шта је био циљ да постигне."

Константинос Магливерас, грчки универзитетски професор права: Трибунал делује по властитим правилима,

по властитом избору без независног надзора. Иако је тужитељ орган Међународног суда, поседује доминантну улогу у поступку, а изјаве тајних сведока се признају као неоспорни доказ.

Патријарх српски Иринеј:

Овом пресудом (Готовини и Меркачу), Хашки суд је потврдио оно што се знало и говорило, да то није суд утемељен на праву и правним нормама, већ интересима моћника, који суде по нашој народној пословици „кадија те тужи, кадија те суди“... Хашки суд прикрива злочине над Србима, јер испада да су Срби сами над собом чинили злочине... Након овог „подвига“ Хашки трибунал тешко да

може задржати назив суда, а ни атрибут међународног.

Герминал Чивиков, бугарски новинар и писац:

Трибунал не поступа у складу са традиционалним међународним правом, то је пре свега политичка, а не правна институција, која има своју зацртану политичку улогу.

Тома Фила, правник:

Финансирање суда је скоро искључиво из америчких извора, а Мерон је Американац, и онда тако суде. Национално право је кодификовано, има контролне органе, неко би се запитао, поставио питање компетентности судија или нешто слично кад би се овако нешто десило. Овде, то је међународно право, оно није кодификовано и онда је то увек воља најјаче земље. То је тако, не можете ништа да учините.

Српство као судбина

ХАШКИ ТИБУНАЛ - ХИРОШИМА ПРАВДЕ

БЕОГРАД

пише: адвокат
ВИКТОР ГОСТИЉАЦ

- Још увек личиш на Србина, волиш ракију и тераш политику! - каже Бора Пуб, Петру Бајевићу у Ћосићевом „Грешнику“. Тај литерални професионални циник и полицијски филозоф ово карикатурно свођење Србина на две страсти, изговара једном комунисти и овејаном агенту Коминтерне, ипак потврђујући ово; У простору и времену у коме је наш народ имао стасавати и опстајати, градећи свој карактер и своје слободне институције, ми смо одувек остајали усамљени. Попут некаквог острва, Србин је одувек био окружен непријатељским војскама, државама и народима. Могло би се рећи да је ту наш положај насличнији положају данашњег Израела. Ипак, сећајући се своје славне историје и осећајући инстинктивно, и не знајући зашто, да се у некаквим дубинама националног језгра крије и надлази надчовечанска снага и самопоуздање за предузимање највећих дела, он је био гоњен и предодређен да први стресе са себе окове ропства, да задобије право на живот, на слободу и да покуша да то сачува. Тај непрекидни сизифовски напор, који траје до данас, увелико одређује да је и наш обичан човек често заокупљен и заинтересован за најкрупније политичке теме, јер за нас само такве и постоје. Зато се политика код нас јавља као судбина. Међутим, код нас се и Српство јавља као судбина.

Остати хладан према Хагу, као према каквој неизбежности, као према елементарној непогоди, чини се, најбољи је савет. Србија га није могла избећи, поштено је то признати. Где су наше грешке, како смо се ми постављали у последњим великим искушењима и где су наши унутрашњи Хагови – питања су која траже одговоре.

Јер, ма колико се трудили да с времена на време изађемо из националних оквира, да заступамо универзалне, наднационалне вредности, највише говорећи и жудећи за Правдом – појму који Србин највише цени – бивамо обесхрабрани и ошамућени. Вечите закономерности увек постојећег модела „светског поретка“ нас увек враћају на националне осматрачнице и приморавају

да своја права које имамо као људи, бранимо као припадници једног народа! Није важно да ли су наше вође и народни представници у своје деловање кренули са позиција комунизма или демократије, да ли су држали да су анационални или десничари, на крају им је Српство као судбина стављало омчу на врат, и као Срби дају своју одбрану!

Верници, грешници и отпадници

Тако се морају осећати и наши данашњи Верници,

нов
темнишварски
ВЕСНИК

Грешници и Одпадници, заточени у зидинама Хашког трибунала. О хашком суду је много говорено свих ових година. Та установа је од тренутка свог оснивања, за час, стекла своје присне пријатеље и заклете непријатеље. Основан је само за народе бивше Југославије. Други народи га не сматрају добрим за себе па имају други суд – Међународни кривични суд, са седиштем у истом граду. Ја сам још пре десетак година, као млад адвокат, имао прилике да се поближе упознам са радом тога суда и изнутра осмотрим његове институте, устројство и правила поступка. Учествовао сам, у одбрани Слободана Милошевића, чији је предмет био камен темељац Хашког трибунала. Као правник, адвокат – и ускладу са пређашњом тезом о Српству као судбини, и Србин – могу да сведочим; Хашки суд представља Хиросиму правне науке, правде и правичности, основних права окривљених која су загарантована у сваком цивилизованом правном систему. Тај суд је већ и нелегално основан – од стране Савета безбедности УН које је извршио а не законодавно тело – као да се одмах ставило до знања да се овде неће водити рачуна о поштовању правних норми. Са становишта права и правила поступка тај суд је немогуће прихватити и ниједан слободни народ не би пристао да живи под једном таквом установом. То је суд који је сам

измислио правила поступка а потом их често пута мењао у току самог поступка. То је суд који крши међународне стандарде о дужини притвора па се окривљени налазе у притвору више од пет година а да има се још не суди! То је суд у коме поједине судије нису судије по професији, и у својим државама обављају друге послове. То је суд у коме притвореници по пола године чекају на квалитетан лекарски преглед, да га никад не дочекају. У хелијама тога суда десет окривљених је окончао свој живот.

Наши унутрашњи Хагови

Последњим пресудама Хашки трибунал је потпуно оголио своју природу и сада је потпуно јасно, по свим критеријумима, да се ради о једној изразито антисрпској институцији. Осамдесет одсто кривичних поступака је покренуто против Срба. На оптуженичкој клупи нашли су се сви представници државе, председници Србије и српских Крајина, државни врх Републике Српске, начелници генералштабова, високи полицијски функционери, чланови влада. Осведочени терористи, припадници тзв. ОВК остају без казне а сведоци оптужбе у њиховин предметима без главе. Хашки суд нам се подсмехује са пресудом Насеру Орићу а ослобађајући Готовину аболира Хрватску од највећег етничког чишћења Срба након II светског рата! Хаг је испунио свој циљ: дао је покриће целокупној политици кршења међународног права на штету Србије, отимању њене територије, бомбардовању наших градова, чишћења Срба из Хрватске и са Косова.

Ипак, ми смо све ово знали и то није никаква новост. Остати хладан према Хагу, као према каквој неизбежности, као према елементарној непогоди, чини се, најбољи је савет. Србија га није могла избећи, поштено је то

признати. Где су наше грешке, како смо се ми постављали у последњим великим искушењима и где су наши унутрашњи Хагови – питања су која траже одговоре. Узрок данашњег суђења Србији, ако изузмемо геополитичке интересе великих сила са којима смо као по неком усуду увек у спору, јесте политичка недораслост, безциљност нашег делања и трагично несналажење приликом распада југословенске државе. На почетку југословенске кризе, ми смо били у свакој

предности. Наши интереси су са становишта међународног права били лако разумљиви и бранљиви. Наше унутрашње ствари нису биле интернационализоване и имали смо подршку за брзо решавање. Распрострањеност нашег становништва у администра- тивним, авнојевским републикама је била значајна. Били смо најбројнији, а оружје, као крајње покриће сваке дипломатије је било код нас. Зато треба рећи – просто је дирљива прецизност са којом су вучени погрешни

позети, сви до једног, од стране збланутих српских неокомуниста предвођених Милошевићем. Чувајући само своју власт, оболели од аутизма спрам промена у међународним односима, заробљени комунистичким оковима, неспособни и трапави, горди и сујетни, без знања и савезника, лагано су попљочавали стазу која је водила Србију у пораз, а њих у Хаг.

Близанци Трибунала

Ствар је у овоме: нико не би признао али ми сами не би смо знали шта ћемо са свим тим поступцима и није искључено да би нам Милошевић, да га је Бог поживео, данас, попут Дачића, био председник владе. Већ сама историја српског правосуђа, препуна политичких, монтираних суђења нас за улогу законобранитеља нимало не препоручује. У нашој правосудној традицији било је пуно близанаца Трибунала. Ми смо још давне 1864 г. измислили први ад хок, специјални суд, који је по налогу владаоца и тадашњег министра правде, осудио судије Великог суда, јер су судили по закону и ослободили заверенике због недостатка доказа! Солунски процес и убиство Аписа, као и суђење генералу Михаиловићу – то су опасне и срамне опомене једном народу који толико воли Правду!

У данашњој Србији, земљи на коленима, и правосуђе је у истом положају, компромитовано и потпуно зависно од извршне власти. Држава у чијим је судовима притвор постао правило, а слобода изузетак, као и у Хагу, и где влада закон силе, а не сила закона, као и у Хагу, не може ништа изменити у том погледу. Наши сународници, заточени на северу, остали су и од ње остављени.

На нашем све мањем острву треба издржати до неке нове историјске прилике, које још нема на видику.

ХАШКЕ ПРЕСУДЕ

Један од најугледнијих српских правника, специјалиста за крвне деликте, говори о законитости оснивања Хашког трибунала, о његовом начину функционисања, о преседанима и случају Шешељ.

Постоје мишљења да је Хашки трибунал основан незаконито. Какво је ваше мишљење о томе?

Спадам у ону категорију адвоката или правника који су апприори били против тог суда из једног врло простог разлога, а то је зато што се припремало оснивање међународног суда за који Сједињене Америчке државе нису дале сагласност и оне нису члан тог међународног суда. Не улазећи у етимологију речи, сама реч трибунал има призив некаквог страшног суда, трибунала што помало одудара од некакве уобичајне праксе. Ми смо тада, одређени круг правника, овде у Србији, у Београду, међу њима спадам и ја,

подигли свој глас и спорили легитимитет оснивања самог суда, јер је он основан по документима Савета безбедности, а не одлуком Генералне скупштине Уједињених нација која је једина легитимна да оснује такав суд. Савет безбедности је извршни орган Уједињених нација, према томе не може извршни орган да оснује један суд такве врсте и за таква ужасна кривична дела. Друга

велика мана трибунала

је та што се суд временом прилагођавао самом себи кроз разне додатке својим прописима који су они доносили.

Тако да, ако се упореди 2003.

година и садашња 2013. јасно се виде разлике у статутима, у разним документима који регулишу рад, јер су они мењали и прилагођавали ствари како је њима одговарало за рад. Осим тога, пошто се ради о судијама из разних земаља, очекивало се да ће у такав један суд бити послати најбољи експерти из дотичних земаља. Био сам у Хашком трибуналу и нисам стекао утисак да су то врхунски правници или судије тих земаља. Не могу да говорим о сваком судији, али генерални мој утисак је био да то нису експерти, већ да су то углавном пензионисани правници и судије послати по задатку.

Да ли је могуће да су само Срби криви за злочине и разна злодела?

Када је трибунал формиран, ишло се ка томе да се похапсе ратни злочници, да се тамо доведу све оне особе за које се сматрало да су починиле ратне злочине без обзира које врсте, а то су најтежи злочини и то је нешто што су најстрашнија злодела. Када је то привођење узело замаха и када је много људи дошло, а далеко

СУ ПРАВНА СРАМОТА

највише их је било из Србије, која до сада има скоро 1.000 година изречених казни затвора, у односу на Хрватску из које до овог тренутка ниједан Хрват није осуђен. Осуђени су Хрвати из Босне, али Хрват из Хрватске до сада није нити један. То је веома чудно, јер смо имали ситуацију пре рата да су Срби представљали конститутиван

народ у Хрватској, а једна трећина њих је морала да се пресели у Србију. Не улазећи у политику, правнички гледано, кроз све ове године сада кад седемо и подвучемо црту, видимо да је Србија експлицитно била означена као држава која је крива за све. Дакле, Хрвати на својој

територији нису починили ниједан злочин против човечности, ниједану врсту геноцида или протеривања, а сетимо се да су ствари почињале тако што се рецимо, прво убиство десило у Загребу, где је била побијена породица Зеџ, угледна српска породица интелектуалаца, а починиоци су били ослобођени наводно збоз неких формалних, процедуралних недостатака.

Најновија пресуда Хашког трибунала Готовини и Мерчепу делује веома неозбиљно и вулгарно.

Чак и та пресуда вулгарна је сама по себи, она не заслужује уопште било какав правни коментар, јер је очигледно да се радило о политици и да су моћници тако наредили тим

малим судијама, не великим правницима, ауторитетима који нису дозвољавали уплитање разних политичких фактора и моћника. Тако да је та пресуда у суштини коначни печат на све оно што смо говорили шта је трибунал. Тај трибунал није направљен за све бивше републике Југославије да би свака дала своје ратне злочине, јер ми не правдамо злочине, ми

тражимо злочинце, па нека су и из наших редова. Ова пресуда је показала апсолутну изполитизованост Хашког трибунала, утицај разних моћника који су диктирали темпо и рад трибунала. Показатељ тога је изузимање мишљења двојице судија апелационог суда, који су скандализовани таквом одлуком и своје мишљење су

издвојили јер уопште не желе да се доводе више у везу са одлуком, пошто су били прегрсани и та ослобађајућа пресуда за Мерчепа и Готовину је донета прегласавањем три према два. Двојица судија стоје на становишту да је тај другостепени суд олако прешао преко свих ствари, да уопште није улазио у дубину

саме пресуде, у доказе који су извођени који су представљали основу за доношење прве пресуде. Апелациони суд је склопио читаву причу на један врло роговатан начин, правно неутемељен, рекао бих потпуно лајички начин чак и безобразан и донео одлуку да не постоји ниједан доказ да се 250.000 људи иселило и нестало са територије Хрватске. Па ако то није геноцид, онда ја не знам шта је геноцид!

Да ли се може десити да неког од генерала војске Републике Српске који је осуђен на 20 или 24 године суд ускоро ослободи као Готовину?

Не. Суштина самог суђења је двостепено суђење.

Дакле, имамо први степен, првостепено веће које донесе одлуку, на то се има жалбени поступак и други степен одлучује да ли ће укинути или преиначити, у овом случају се радило о преиначењу првостепене одлуке, јер је донета ослобађујућа пресуда. Дакле није првостепена одлука укинута, па да се на томе

још неке ствари рашчисте или појасне. Постоји само једна могућност да се поново суди Готовини и то уколико би се пронашли неки нови докази, који би били такве природе, да би сами по себи значили могућног тешког оптужења.

Све друго је мртво слово на папиру, то је само теоријски записано у књигама као правна теорија, али ако узмемо Хашки трибунал у пракси онакав какав он јесте, мислим да је ова прича завршена, што се тиче свих тих пресуда.

Да ли ће се ускоро завршити случај Шешељ и како би могао да се одвија?

То питање је врло тешко. Спадам у категорију људи који апсолутно скептички гледају на поступке Хашког трибунала и по мојој некој процени, мислим да Шешељ жив оданде неће изаћи, што се у неколико случајева и десило. Питам се како ће трибунал објаснити

Шешељ је Хашки трибунал у потпуности разбио што се тиче правног и процесног дела. По мојој некој процени, мислим да он жив оданде неће изаћи.

зашто га је држао девет и по година у притвору. Ту се мора наћи нека вага, а по најмање је људски живот вредан да би могао доћи на ту вагу. Битан је углед и глас Хашког трибунала, а не људски живот. Пратио сам случај док су били редовни преноси суђења Војиславу Шешељу и говорим као сведок

гледања тих преноса. Не улазећи у то на који се начин брани Шешељ, треба рећи да их је у потпуности разбио што се тиче правног и процесног дела. Види се како тужилаштво сваки пут доноси нешто ново и онда се питамо докле ће тако? На тај начин може у наредних 20 година да доводи неке нове

сведоке, неке нове вештаке, нека нова стручна лица која ће коментарисати одређене његове изјаве. Значи да апсолутно не постоји параметар докле тај притвор може да траје. У слушају Шешеља то је изгледа бесконачно. У свим земљама, па и код нас у Србији, имамо ограничено трајање притвора, ако би се оно продужавало, оно би морало бити добро

образложено. Занимљиво је да Европа, која се бори за поштовање људских права и која је посебно осетљива на затварање људи, на кршење права и слободе човека у својим земљама, не реагује у случају Војислав Шешељ. Не улазећи у његову политику и његове

странке, Шешељ је већ девет и по година затвореник Хашког трибунала не само без правоснажне пресуде, него без првостепене пресуде. Тако нешто није записано у аналима светског правосуђа. То је буквално преседан и сви светски стручњаци се слажу се да се води као такав.

**Разговор водио
Рајко Корња**

Јапанска тајна здравља и дуговечности доступна и нама

Већ дуже време у медијима се могу чути бројни лекари и фармацеути који препоручују препарат GE132 који има снажно антиоксидативно деловање, појачава имуни систем и помаже елиминацију токсина из организма.

Познато је да су антиоксиданси и слободни радикали неизоставни делови живота у сваком организму. Слободни радикали штетни су спојеви који природно настају од животних процеса, на пример од кисеоника којег удишемо, а у чијој је природи да наносе штету ткиву и станици у којима настају, каже Иван Бајс, председник компаније International Health. GE132 веома ефикасно успева да неутрализује слободне радикале и спречава њихово настајање, односно делује као антиоксиданс. У неком смислу можемо рећи да су антиоксиданси и слободни радикали као лице и наличје, на начин на који повезујемо ватру и ватрогасце, додаје господин Бајс.

GE132 је додатак исхрани, комплекс потпуно природних састојака, чија је биолошка активност клинички доказана и научно потврђена. Препарат је произведен у Немачкој по јапанској рецептури. Његова основна предност јесте што се не ради о леку већ о дијететском суплементу односно природном додатку исхрани који не само да има доказане здравствене предности, него представља мост изнад прехранбеног јаза који стварамо лошим прехранбеним навикама, недостатком физичке активности, стресом и начином живота. Антиоксиданси су широко распрострањени у индустрији додатака прехрани чији је циљ превенција различитих болести, од срчаних обољења, па све до помоћи код лечења различитих врста рака. Међутим, нису сви антиоксиданси исти. Тајна GE132 је у његовој фармакодинамици и фармакокинетици односно идеалној дози стандардизованих биолошки активних супстанци које нису генетски модификоване. Захваљујући томе, GE132 делује на узрок, а не на симптоме болести. GE132 заправо представља јапански рецепт који се

примењује већ стотинама година. Производи се у Немачкој, и радило се пре свега истраживање управо на канцеру. Компанија International Health истраживање је радила и на институту у Београду за медицинска истраживања.

Доказани фантастични резултати

Стручно је извршено испитивање антитуморске активности и цитотоксичности препарата GE132 на канцер простате, аденокарцином дојке и аденокарцином дебелог црева. Резултати су фантастични јер је канцер простате смањен за 60 процената, канцер дебелог црева је снижен за 40 одсто, а аденокарцином дојке за чак 63 процента. Битније од тога је, тврде стручњаци, ипак

то што антипролиферни ефекат препарата у смислу цитотоксичног деловања на ћелије здравих донора указује да препарат нема токсичног ефекта на нормалне здраве ћелије. Интересантно је поменути да су истраживања рађена и у Немачкој у чувеној Vivacell лабораторији, ради се о „ин витро“ истраживањима, која су недвосмислено доказала антиоксидантно дејство препарата GE132. Истовремено, доказано је да се употребом GE132 инфламаторни процеси смањују за невероватних 80%.

100% природно

Препарат задовољава највише стандарде производње што је потврдила и Европска Унија, поседује Халал сертификат, Кошер сертификат, као и антидопинг фрее сертификат који потврђује да GE132 слободно могу користити спортисти. Састав додатка

прехрани GE132 чине ганодерма луцидум, матична млеч, ресвератол, алкиглицерол, зелени чај и екстракт шипка, односно природни витамин Ц. Ганодерма Луцидум је изузетно јак антиоксидант који отклања створене слободне радикале у организму и зато се још назива и „биљка дуговечности“. Матична млеч повољно делује на имунолошки систем организма, а испољава и антибиотска и антивирусна својства. Ресвератрол је снажан полиефеонолни антиоксидант и помаже спречавању настанка артеросклерозе, а самим тим и тромба и његових могућих компликација – срчаног и možданог удара. Алкиглицерол делује као антиоксидант и испољава истовремено и имуномодулаторну активност у организму. Екстракт зеленог чаја је добро познат по томе да има вишеструка позитивна дејства на организм, а шипак је од давнина познат као снажан антиоксидант и природни извор витамина Ц. За сваки појединачни састојак препарата GE132 постоји сертификат о здравственој исправности и о биохемијској исправности. Значајно је да сертификат за GE132 потврђује да ниједан од састојака препарата није генетски модификован, а то значи да је потпуно природан. Многобројни пацијенти знају да уз компанију International Health стоје бројни домаћи и међународни стручњаци и лекари консултанти који саветују пацијенте путем медија и лично у саветовалишту. Управо лекари нациру сваког појединачног пацијента који користи препарат GE132 пратећи побно напредак лечења. GE132 се препоручује дословно свима будући да је превенција предуслов за здравље. Нарочито се препоручује особама изложеним стресу, физичком и психичком напору. Препарат помаже код подизања имунитета, код кардио-васкуларних болести и помаже спречавање развоја туморских обољења. Препарат је делотворан и код аутоимуних болести, позитивно делује на виталност и општу отпорност организма. Једна кутија садржи 60 капсула од 500 мг, а дозирање је 1-2 капсуле дневно.

НАШ, А СВЕТСКИ

ПОРТРЕТ: БОЈАН АЛЕКСАНДАР ПЕРИН, музичар

пише:

Мимо Обрадов

Рођен у Темишвару 12. марта 1958. године, Бојан Перин је рано почео музичку каријеру. Као ученик 1972. постаје члан темишварског састава Pro Musica, оснива затим, 1975, сопствени бенд КПК заједно са браћом Ерлендом и Дитрихом Краузером, па састав Камадева, који је, због назива преузетог из индијске митологије већ после првог плаката и концерта, забрањен. У том почетном раздобљу наступао је највише на сцени Дома културе студената али и на игранкама организованим при неким градским гимназијама. Пошто је од самог почетка био решен да се професионално посвети музичком позиву, по завршетку средње школе одлази у Лугож и приступа тамошњем саставу Betta. Са музичарима са обале Тамиша, Бојица се афирмисао на националном плану, јер је Betta успела да оствари неколико хитова. Песме Lae Chiorul, Trei haiduci, Tinerete, снимљене у Букурешту, у студију националног радија, запоселе су, у оно време, једину званичну топ листу домаће рок музике недељника Săptămîna culturală a Capitalei и почеле се вртити на радио програму. Њихова је музика уврштена на компилацији дискографске куће Electrecord. Био је то значајан успех за младог музичара. Његов талент и добар изглед гитарошког хероја - висок, танак, са оштрим покретима и продорним погледом, тамно црна коса и

црне очи - приметили су рокери у Букурешту, па је убрзо дошао предлог да пређе у један од највећих рок састава Румуније. Тако је постао члан групе Roșu și negru, под музичким руководством Ливиуа Тудана.

Одрастао је у породици интелектуалаца. Отац Александар био је познат и цењен као професор на Техничком универзитету, истраживач и изумитељ, а мати Јагода, рођена у Српском Семартону, постала је васпитана градска госпођа. У историјском центру града, где је у историјској згради на улици Евгенија Савојског био стан породице Перин, он је од малена осетио укус и зов слободе. Определио се за уметност. Први пут је свирао брач из семартонске куће неких рођака, затим је добио гитару. Имао је тек 15 година када је, као члан

групе Pro Musica, учествовао у снимању њихове познате песме Glossa, на стиховима Михаја Еминескуа.

Бојица - тако су га звали родитељи, тако смо га знали и ми, његови пријатељи и познаници - био је одлучан и бескомпромисан у његовом опредељењу, али пошто су времена била сива, а цензура црвена, решио је да се упуту на Запад. У Немачкој је почео од почетка. Сусрео је тамо неколико бивших колега из румунских бендова. Оформили су поп састав Carusel. Није се задовољио улогом забављача. Његове су амбиције биле веће. Хтео је да продре у срж тамошње, иначе, веома богате и конкурентне, музичке сцене, па је почео да сарађује и свира искључиво са немачким и иностраним музичарима. Многима и није било познато његово порекло, нису знали одакле долази, које је народности... Када би га неко упитао „Одакле си?“, одговорио би „Издајека...“ Сарађивао је са великим бројем музичара немачке сцене, од алтернативних и састава припадника таласа Neue Deutsche Welle, до залазећих поп звезда као што је Милва, а међу њима су били и млади Италијани жељни афирмације на највећем европском музичком тржишту. Са тријом Modulazione snimio је ЕП плочу Bananalalio (у преводу, Банана с укусом белог лука), а са групом Casa Nostra остварио је албум за који је урадио продукцију, свирао гитаре и компоновао неколико песама. Захваљујући његовим свирачким

способностима и умећу у области музичке продукције, постао је, уз другог Темишварца, Ерленда Краузера, најтраженији гитариста пореклом из Румуније на немачкој рок сцени. Свирао је са више састава и солиста, као студијски музичар и/или као додатни члан ангажован на турнејама дотичних уметника. Временом се усавршио у раду на техничком и студијском пољу у студију за снимање, па је од асистента постао аудио продуцент.

Најуспешније остварње је рад са групом Umbra et Imago, познато име немачке Gothic сцене. Заједно са певачем и лидером овог пројекта, чије је сценско име Mozart, остварио је серију албума који су се нашли на врху топ листе овог жанра. Инспирисан легендама које су се плеле око румунског владара Влада Цепеша, Бојица је, 1994. године, осмислио музичку причу, Dracul, за чију је инспирацију и реализацију користио архивске снимке из фонотеке Института за фолклор Румунске академије. Он је снимио све инструменте, осим клавијатура и вокала и звук зачинио аудио „исечцима“ с почетка двадесетог века. На албуму састава Umbra et Imago од 1995. године, Gedanken eines Vampir, за који је урадио музичку продукцију, одсвирао је неколико виртуозних гитарских деоница, на нивоу најпознатијих светских свирача (Steve Vai, Eddie Van Halen, Joe Satriani...). Свирачко умеће доказао је и у родном Темишвару, када је са овдашњим музичарима засвирао на џем сешну у клубу Crossroads 25. маја 1996. године. Ко је присуствовао овој свирци

неће лако заборавити ту ноћ! У Темишвару се вратио почетком деведесетих година, после готово 10 година од када је напустио комунистички блок. Почео је да се и овде бави музичком продукцијом јер није било стручњака у овом делу пословања. Могао је тако нешто да заради и да себи обезбеди средства да борави дуже поред својих старих родитеља. Најбоље остварење на том плану није ни до данас нико превазишао. То је албум

Био, темишварског састава Neurotica. Позната је и сарадња са популарним бендом Iris из Букурешта, за који је био копродуцент у снимању албума Luna plină, радио је и на албуму Ispita групе Ceelalte cuvinte, као и друге, бројне пројекте са мање познатим именима овдашње сцене. Ипак најдуже и најпреданије је уронио у раду на првом делу трилогије Смисао живота/ Sensul vieții, Илије Степана, темишварског музичара и старог другара из састава Pro Musica. Између 1994. и 2001. године, када је боравио у Темишвару, Бојан Перин је одвијао доста продукцијских подухвата са поставама и

музичарима из овог дела Румуније. Није се одлучио да остане у Букурешту, где би сигурно имао више и боље плаћеног посла, јер је желео да више времена проведе уз своје родитеље на крају њиховог животног века. Сахранио је прво оца, а затим, за кратко време, и мајку. Пошто им стан није био у приватној својини, а он није имао румунско држављанство, неко га је узео на око и нису му дозволили да откупи стан или бар да ту борави као подстанар.

Остао је без крова над главом, без значајнијег професионалног признања, без доходака, разочарао се и у љубавном животу и схватио да му више није место овде. Било је то његово друго велико разочарање, можда и теже него прво, када је кривицу могао да свали на тадашњи режим који га је спречио да се слободно изражава као уметник. Сада је, с привидом слободе, очекивао

другачији људски однос и веће професионалне могућности. Вратио се у Немачку, уредио нов студио за снимање и продукцију, почео поново да ради, углавном за телевизију, радио, рекламе, цинглове, шпице, али и за документарне и кратке филмове јер се ту боље зарађивало. Није одустао ни од рокенрола и понекад је засвирао и на сцени. Али нешто га је тиштило.

После не тако добрих вести од његових познаника и сарадника стигла је и она најгора: Бојан Перин је 24. октобра 2012. године преминуо у болницу... Остаје нам сећање на слободоумног уметника који је завирио у најдубље тајне уметничког стваралштва и његова музика.

Није шија, него врат

...Био једном један румунски "грађански рат". Десио се он 2012. лета господњег...

пише:

Милан Петровић

Прошлог јануара, дакле 2012, услед мразева и вејавица по многим румунским градовима кренуле су чудне масовне протестне демонстрације. Политички аналитичари нашли су се у недоумици: нису успевали да им утврде „боју“. Биле су ванстраначке, надстраначке. На све стране одјекивало је „Оставка!“, „Доле Басеску!“.

У зло доба, политички посматрачи тих значајних уличних збивања дошли су до закључка да се земља поделила. На оне који куде самовољног председника Басескуа и на оне који га бране. Дакле, друштво се располутило на два табора која су заратила.

У оценама које су крајем старе и почетком нове године даване минулој 2012. скоро сви су се слагали да је она била лоша (и економски, и социјално, и политички, и морално). Пажњу је привукла формулација коју је дао премијер Виктор Понта. По њему била је то година грађанског рата који је захватио цело румунско друштво. Када су политички аналитичари почели да расклањују ту формулацију, да је преврћу са свих страна, већина је констатовала да она одговара правом стању ствари.

На румунским просторима, јасно подељеним на два табора, 2012. вођена је бесомучна борба која је превазишла политичке оквири. Била је тотална. У њој се нису бирала средства.

Од најлукавијих политичких комбинација до најгрубљих подметачина и фалсификата, од финих алузија – до најгрубљих паланачких псовки и погрда. Кочијашка препуцавања и сочне досетке настале по градским периферијама обојиле су 2012. На површину је испливало искежено, рогобатно, ружно лице

Кочијашка препуцавања и сочне досетке настале по градским периферијама обојиле су 2012. На површину је испливало искежено, рогобатно, ружно лице једне земље које се застрашујуће огледало на ТВ екранима.

једне земље које се застрашујуће огледало на свевидећим тв екранима. Чак се престарела Европа, која је у својој бурној историји свашта видела, нашла згранута.

После јануарских масовних протеста председник

Трајан Басеску је увидео да се његова некадашња популарност нагло истопила, да његов политички ослонац – Демократско-либерална странка, односно Бокова влада, немају више никакву прођу у незадовољном народу.

Последњи напад

Он се одлучује на дуго припреман политички рез: у игру убацује једно „свеже“, „интелектуално“ лице - дотадашњег шефа румунске шпијунске службе (СИЕ) Михаја Развана Унгуреану, који се кити либералном прошлошћу. Марта месеца поставља га за премијера са дугорочним задатком да створи нов политички покрет десничарског смера који би заменио скроз компромитовани ПДЛ. Међутим, тај маневар доживљава фијаско. После свега 78 дана владавине, Унгуреану губи премијерску фотељу, јер му парламент изгласава неповерење. У магловитим условима, дотле опозициона социјалдемократско-либерална коалиција, на челу са Виктором Понтом и Крином Антонескуом, „преузима“ палату „Викторија“. Тако Басеску доживљава свој први велики пораз. Влада му измиче из руку и он се крајње незграпно суочава са питањем кохабитације, тј. са за њега необичном поделом власти. Била је то једна велика изгубљена битка у грађанском рату који се све више и жешће

распламсавао.

У јуну су на ред дошли локални избори. Политичке страсти достижу нову кулминацију. На њима Басеску и његов ПДЛ доживљавају нов тежак пораз. УСЛ преузима у своје руке већину окружних и општинских власти. Премијер Понта и његов либерални савезник Антонеску осећају велики прилив снаге и иду у даљи напад. Брзопотезно смењују ПДЛ-овску врхушку са кормила сената и посланичког дома, као и Басескуу оданог омбудсмана (адвоката народа).

“Кружна одбрана”

У том јуришу они губе реалистичко политичко расуђивање и крећу на рушење и самог Басескуа. Новоскрпљена парламентарна већина доноси одлуку да суспендује председника због вишеструког кршења устава и тако се стиже до јулског референдума, врхунца румунског грађанског рата. Басеску је принуђен на „кружну одбрану“. Забаракадирао се у једној гаражи где смешта свој главни штаб. Упоредо, веома вешто, шаље своје верне уходе у евро-атлантске центре моћи где оне успевају да створе лажну слику о некаквом недопустивом „државном удару“ у натоовско-еуовској Румунији. Вашингтон и Брисел се наругушавају и стају на Басескуову страну. Својим дугим рукама они намећу „референдумски кворум“ који практичном недостижношћу спасава Басескуа. Тако се он у септембру враћа у палату „Котрочењ“. Овај тренутак изазива крајњу узбурканост у румунској јавности (чак 7 и по

милиона Румуна гласало је на референдуму за Басескуово смењивање), која увиђа да се Букурешту отворено диктира са стране, да он није самосталан и суверен. Односно да су се у домаћи грађански рат умешали страни интереси. Амерички амбасадор у Букурешту, господин Гитестин, то и није скривао. Напротив. Убрзо је стигла и кампања за децембарске парламентарне изборе. Тек она је показала колике је корене пустио политички грађански рат у

Румунији. Прешло се на јурише на бајонет. Многе од њих предводио је лично председник Басеску, који је потпуно заборавио да му устав забрањује да се бави страначком политиком. Заправо, он се једини нашао на истуреним барикадама деморалисаног ПДЛ, странке која је на изборе изашла са промењеним бојама и рухом. Крила се од народа. Али, ни то није помогло. ПДЛ и његов реални крманаш Басеску претрпели су прави бродолом. УСЛ је освојио двотрећинску већину у парламенту. Сви главни адути власти прешли су у његове руке и тако је преузео стратегијску офанзиву.

“Лула мира”

Истина, Басескуу су још остале неке од важних полуга власти – државно тужилаштво, обавештајне службе и још неки органи контроле и принуде. То му омогућава да тврди како је још на коњу, односно да има власт. Тачније – део ње. Да је судионик двовлашћа.

То је слика са краја 2012. Румунија, којој је у ово смутно време тешке светске кризе припала дужност да води бригу о

добром делу источних граница НАТО-а и ЕУ, била је у међувремену проглашена за „европски случај“, односно за слабу карикату западног система. И као таквој посвећена јој је посебна пажња, која се свела на изричит захтев да се „смири“, односно да се политички стабилизује. Тако на свега три дана

после избора од 9. децембра, дотле закрвљени противници председник Басеску и поновни премијер Понта, сасвим неочекивано склапају писмени договор о преласку на „мирну кохабитацију“.

Румунска јавност се нашла у чуду. Два љута и дотле непомирљива супарника попушили су „лулу мира“. Свима је било јасно да је за тако нешто дошло наређење „одозго“, из Вашингтона виа Брисел. Понту су новинари отворено питали да ли је истина да му је наређено да оконча сукоб са Басескуом. Забележен је његов одговор : „Нама нико није наређивао. Постојало је само велико очекивање“. Није шија, него врат...

ДУШАН БАЈСКИ, публициста

ВИРТУЕЛНИ РАТ И ХОЛИВУДСКА ХРАБРОСТ

Шта је најпре Душан Бајски, новинар, преводац, есејиста или песник?

Рекао бих ништа од тога и од свега поменутог. Сматрам да сам у првом реду писац, иако сам рецимо написао и један позоришни комад, па чак и две историјске студије. Нисам ни драматург, нити историчар. Мислим да је најважније да човек у животу ради оно што воли и то што више. То је најбоља терапија за душу.

Одакле толико енергије за оснивање и одржавање неколико

сајтова који промовишу српску и румунску културу и туризам?

Верујем да ми апетит за интернет долази од тога што сам писао научно-фантастичну прозу. Она ми је отворила апетит за науку и технику. У главном према свему што је ново, те сам био отворем за било какве промене у животу. Тако сам брзо превалио пут од писаће машине произведене 1920. до рачунара. Сада већ давне 1994. ставио сам прст у теглу с медом звану интернет и схватио његов огроман потенцијал.

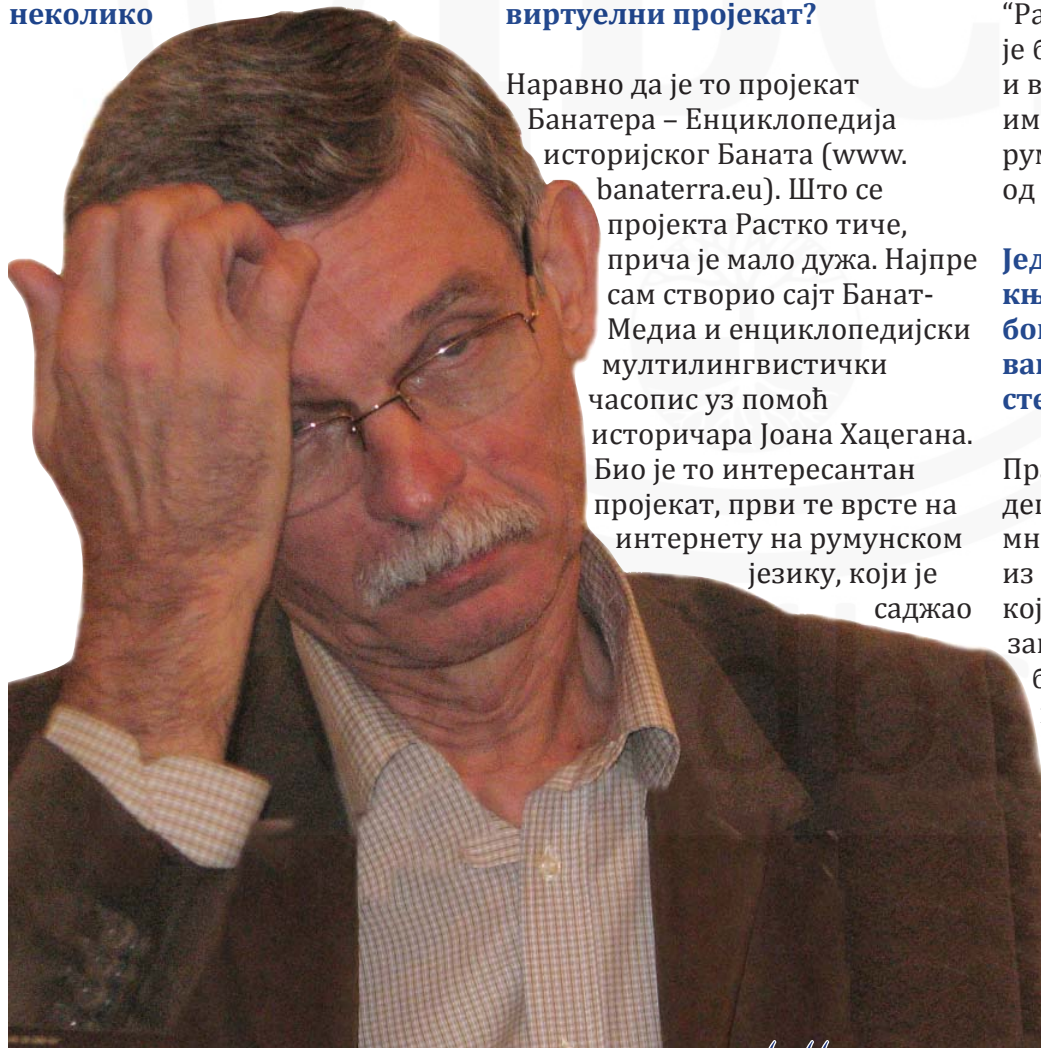
Који вам је најважнији виртуелни пројекат?

Наравно да је то пројекат Банатера – Енциклопедија историјског Баната (www.banaterra.eu). Што се пројекта Растко тиче, прича је мало дужа. Најпре сам створио сајт Банат-Медиа и енциклопедијски мултилингвистички часопис уз помоћ историчара Јоана Хацегана. Био је то интересантан пројекат, први те врсте на интернету на румунском језику, који је саджао

прву интегрално дигиталну књигу - роман нашег покојног Чедомира Миленовића. Потом смо допунили књигама и на румунском, мађарском и немачком језику. Некако у исто време сам превео на румунски Драшковићев „Нож“ и организовао промоцију у Темишвару. Пошто сам био веома активан на интернету, пронашао ме је Зоран Стефановић из Београда, иницијатор познатог пројекта Растко (www.rastko.rs) и тако је почела размена дигиталних књига. Створио сам сајт на румунском и српском, а Темишвар је постао први чвор „Растка“ ван Србије. Циљ пројекта је био да се популаризују старе и вредне књиге. Данас „Растко“ има 20 чворова у Европи. Само румунски огранак садржи више од 4.000 чланака и 2.000 слика.

Једна од најинтересантнијих књига на румунском језику о бомбардовању Југославије је ваша „Рат на интернету“. Како сте је написали?

Пратио сам побно све шта се дешавало 1999. и имао сам већ много виртуелних пријатеља из Србије. Примао сам мејлове који за само неколико секунди закашњења јављали о улазу бомбардера америчких и енглеских нациста у југословенски ваздушни простор, али и после бомбардовања. Пратио сам румунске медије и био сам згрожен лажима којима су Румуни били манипулисани. Онда сам одлучио да се укључим и ја у пропагандни рат. Напао сам и ја мејловима

америчке институције и публикације, написао сам и отворено писмо тадашњем председнику Румуније, жалосном Емилу Константинуескуу коју је објавио часопис „Формула АС“ и електронско издање „Слободне Румуније“.

Да ли је лако изманипулисати јавност?

Лакше је него што већина верује. Проверио сам колико се лако може манипулисати јавно мњење пославши мејл неколицини

речју „холокауст“ коју је измислила једна америчка фирма за односе с јавношћу плаћена од албанске наркомафије у САД.

Каква је била реакција ваших колега новинара из Румуније на вашу књигу?

Њихова реакција је била уздржана. Изузев уобичајних реакција пре и после промоције књиге – тишина. Нису могли да од изконструисаног антисрбизма прихвате одједном истину. А

припадате и где су Срби погрешили у том рату?

Манипулација маса је одавно постала наука. Свако од нас на један или други начин манипулише неког. Медијски рат против Србије је оркестриран у Вашингтону. Не заборавите да су Си-ен-ен и Ројтерс јасно лојалне америчкој влади без обзира на рат. Не заборавите да је америчко картонско херојство из холивудских филмова велика обмана, али које неопходном логистиком потпомаже америчка

пријатеља у иностранству како се зачула јака детонација на Шажанском путу тј. на периферији Темишвара. Био сам одмах преплављен захтевима о детаљима. На срећу сви знамо да читамо. Али толико. Не знамо да продремо иза редова или слика, да проверимо вест из више извора. Сакупио сам потом новац за хуманитарну помоћ. После пораза Србије, имајући општу представу и доста информација, почео сам да тражим на интернету било шта у вези са проклетом агресијом. Убрзо сам схватио да се 1999. Одвијао први светски рат на интернету који се разбуктао нарочито после бомбардовања амбасаде Кине у Београду. Био је то не само пропагандни рат већ и један хакерски. Јасно је да су на страни Србије били руски и кинески хакери и да је америчка одлука о бомбардовању Србије донета под притиском јеврејских Американаца, запрепашћених

ја сам говорио без околишања истину нудећи им чак и списак особа са високим функцијама у америчкој администрацији јеврејског порекла које су интензивно лобирале за бомбардовање Србије. Те 1999, са неколико изузетака, румунски медији су преузели читаве калупе америчких лажи (Си-ен-ен, Ројтерс итд.). Мислим да је тада свако од нас Срба у Румунији почео да осећа „нељубазне“ погледе наших суграђана у Румунији накљуканих лажима. Имам међутим сатисфакцију, нарочито после НАТО агресије у Ираку, да су Румуни схватили. Читајте коментаре на разне новинске текстове у локалној и националној штампи и видећете какво је сада расположење.

Како бисте описали медијски рат против народа коме

војска. Исто је и са Русима када је реч о малим народима. Грешка Срба је у занемаривању свега оног што подразумевају односи с јавношћу, односно пропаганда и реклама. У сваком случају, Срби су погрешили још 1942. када су занемарили православње ради комунизма и поистоветили Русију са СССР.

Шта је потребно учинити да се та искривљена слика о Србима исправи?

Нисам ја измислио реч лоби. Није довољно позвати разне особе којима да покажемо како ми знамо добро да се веселимо и пијемо. Оне ће се лепо осећати, али кад се буду пробудиле из мамурлука грдиће нас још више. Морамо бити рационалнији и усмерити сву снагу ка односу с јавношћу. Биће веома тешко, али не и немогуће. Потребно је да више не сањамо о великом брату Русу, кога боли уво за Србију.

пише:

Вацлав Дворжак

Како сам постао ратни злочинац

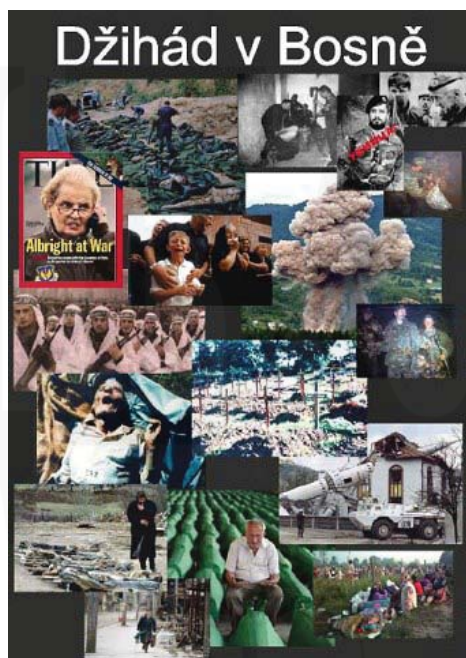
Постати ратни злочинац је у данашњем свету релативно лако. Довољно је да вас тако означи америчка администрација и тај сте. Најближа станица Хаг са својим судовима. Описаћу вам укратко како сам се у тој ситуацији нашао ја.

Моје ратно злочинаштво је почело сасвим ненападно и невино. Чекао сам дуги ред са интересентима за потпис госпође Олбрајт. Аутограмијада се одржавала на првом спрату палате књига Неолуксор, а ја сам за бившу госпођу државну секретарку владе САД спремио поклон. Документарни филм "Отето Косово" са енглеским титлом, као и пар плаката. Обезбеђење ме је додуше упозорило да госпођа Олбрајт потписује само своју књигу, а не неке плакате или фотографије, али са поклоном су ме пустили даље. Заједно са мном су били и моји пријатељи. Са њима сам се управо вратио са путовања по Косову, које је имало за циљ упознавање те српске покрајине.

"Госпођо Олбрајт, донео сам вам на поклон свој филм који сам снимио на Косову." Испрва осмех бивше министарке спољних послова, почео је полако да се криви у тренутку када сам извадио плакате. На њима су се налазили само фотографски мотиви из последњих ратова на Балкану. Поред стола где су се књиге потписивале нисам био сам. Било нас је петоро, а плаката такође пет. Замолио сам госпођу Олбрајт да нам уместо књига потпише остала своја дела којима се прославила на Балкану.

На првом плакату су били мотиви из рата у Босни. Подсетили су нас на то како је америчка администрација у Босну довела џихад, и са Ираном

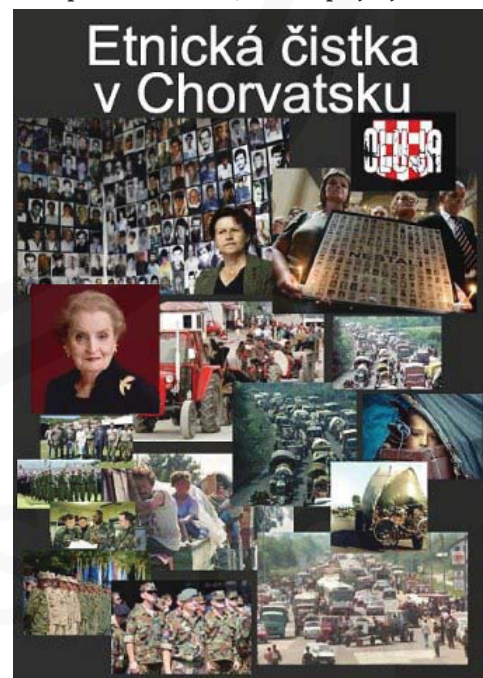
координирала наоружавање и снабдевање 4.000 муџахедина, којима се у то време био управо завршио "посао" у Авганистану. Преко 98.000 мртвих, мржња, као и етнички

и верски очишћени простори средње Босне су коначан рачун овог рата. Следећи мотив су биле фотографије посечених српских глава, са којима су људи команданта Орића играли по Сребреници фудбал, пре него што је град од муслиманских злочинаца ослободила Војска Републике Српске. То што су САД тада стале на страну исламских фундаменталиста, дело је пре свега госпође Олбрајт, господина Клинтона и његове супруге. Тадашњи амерички амбасадор у Београду, на

почетку босанског грађанског рата, вршио је притисак на вођу босанских муслимана Изетбеговића да откаже тек потписани Лисабонски споразум (Кутиљеров план), и тако упропасти мир у Босни на неколико дугих крвавих година. То је било дело тадашње америчке дипломатије.

На другом плакату је била приказана операција Олуја. Том приликом је из Хрватске, са својих вековних огњишта било протерано 220.000 Срба. Етничко чишћење огромних размера. Њени организатори до данас нису кажњени, а Срби на своју имовину не могу да се врате. Госпођа Олбрајт је

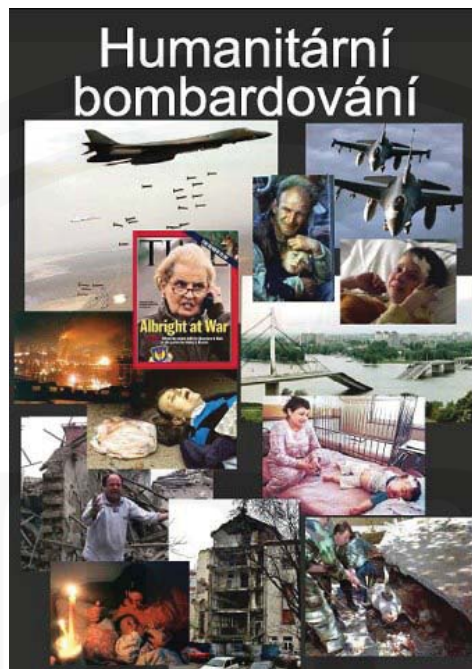

тада, на тлу ОУН, одвраћала пажњу тврдњама о масовним убиствима у Сребреници, махала сателитским снимцима на којима су наводно

забележене свеже масовне гробнице. Фотографије су до данас наводно тајне. Можда зато, да се госпођа Олбрајт не би додатно бламирала. На означеним местима наине никакве гробнице нису биле пронађене. Само је у ствари госпођи Олбрајт било потребно да на позорници ОУН, пред светом и америчким бирачима оправда припремано бомбардовање положаја војске босанских Срба, за које су босанске Потурице и међународни муслимански авантуристи били кратки. На заборавимо да је тада Осама бин Ладен био амерички савезник, и по свету путовао са пасошем муслиманске државе која се управо рађала у Босни и Херцеговини. Антисрпска пропаганда, измишљене масовне егзекуције цивила у Сребреници итд., требало је да одвуку пажњу од припреманог етничког чишћења у Хрватској односно Крајини и Славонији. Оно је почело месец дана након ослобађања Сребренице под називом Олуја. Операцију је тада стручно припремило и руководило неколико десетина америчких официра, који су од стране владе САД били привремено пензионисани како би могли да ступе у службу приватне ратне фирме. Испланирали су и са хрватском војском извршили геноцидни напад на хрватске Србе. По завршетка овог "џоба", војска Сједињених држава их је опет примила назад на њихове раније функције, у исту платну категорију. На овај начин су режисери тог гнусног чина избегли непријатна питања новинара у Конгресу.

Трећим плакатом смо желели да госпођу Медлин, рођену Корбел подсетимо на њену срамну улогу у агресији против оснивачког члана Организације Уједињених

нација - Југославије. Бомбардовање, које је њен пријатељ Хавел назвао "хуманитарним", значило је не само кршење Повеље ОУН

већ и Вашингтонског уговора (Повеље НАТО). Олбрајтова је у функцији министарке спољних послова САД грубо погазила међународно право, што представља тежак међународни злочин. Мртва српска деца, људи погинули у возовима, аутобусима и избегличким колонама за госпођу Олбрајт су представљали "коллатералну штету" њене "хуманитарне" агресије.

На четвртном плакату је приказано отимање две јужне српске области - Косова и Метохије - и поклањање ове територије албанској наркомафији. Једна од фотографија бележи заљубљени поглед госпође Олбрајт упућен Хашиму Тачију, данашњем "косовском премијеру". Шмекер је, свака част, госпођи Олбрајт се не чудим, али такође је у питању и тражени терориста у међународним размерама, који је основано осумњичен за трговину људским органима

отетих и поубијаних становника Косова и Метохије. Тако барем стоји у извештају Дика Мартија који је изнесен у Савету Европе. Госпођа Олбрајт је и тада, 1999. године водила америчку дипломатију а њене дипломате су трагале за било каквим изговором за напад на Југославију. На крају је то био инцидент у Рачку, догађај инсцениран уз помоћ терористичке организације УЧК. Њу су додуше НАТО окупатори, након заузимања Косова и Метохије, одмах забранили, али њени чланови укључујући командни кадар, заузели су места у влади, парламенту, политичким странкама, војсци, полицији.

И тако, у складу са тиме, данас изгледа Косово. Пре недељу дана сам се са пријатељима вратио са Космета те можемо да реферишемо. Отцепљење Косова, насилно прецртавање европских граница без сагласности држава којих се то тиче, без сагласности ОУН је следећи међународни злочин који би верни читаоци сабраних дела Олбрајтове требало да имају у виду. Уосталом, реците, неће ли се цена њеног потписа повећати

сознањем да потписана, није само славна дипломаткиња, мила земљакиња и вешта списатељица, већ исто тако и познати ратни злочинац који своје злочине лукаво скрива иза "борбе за људска права и слободу".

И још пети плакат - трешња на торти. Госпођа Олбрајт је заједно са братом првог именованог протектора окупираног Косова др Кушнера, основала компанију ИПКО. Нечасним методама, уз помоћ бивших чланова УЧК, елиминисали су са тендера конкуренцију, формирали мрежу мобилне телефоније на Косову, а пре него што су фирму продали, косовској

полицији су наложили да уништи другу конкурентску фирму мобилне телефоније како би подигли цену своје фирме. Добит за Олбрајт Груп је према албанским новинама Коха Диторе износила 200 милиона долара, за госпођу Олбрајт добит 5 % од те цене. Сасвим лепа награда за ноторно кршење међународног права и ратно хушкање.

Реакција госпође Олбрајт на наше плакате сама по себи довољно говори.

Уместо дипломаткиње, у њој је победила друга Олбрајтова. Наше плакате је почела да кида и цепа. Хистерични крик "гет оут, гет оут." одјекивао је у занемелој сали књижаре Неолуксор. Даље се само сећам грубог напада обезбеђења палате књига, гурање, током кога су млади људи који су стајали поред добацивали "крвава бабо"; увреде на адресу мог скоро слепог пријатеља који ме је пратио; фотографкињу је обезбеђење оборило на земљу ... Вика "Без фотографисања! Без снимања!" У том тренутку су ми пустили нерви, извињавам се, али нисам дипломата, и почастіо сам бившу госпођу државну секретарку владе САД титулом, коју сам о њој много пута чуо у Србији, на Косову, Македонији, Републици Српској, Црној Гори: "Балканска касапкиња".

Госпођа Корбел Олбрајт, некада наводно узор дипломатског шарма, опет је повисила глас. Викала је на мене и моје пријатеље. "Ви сте ратни злочинци! Ви сте ратни злочинци!" Тако се то десило. Онај на кога би некада госпођа Олбрајт показала прстом, био је крив. Одвезли би га у Хаг, у смешно вођеним процесима би био осуђен, и готова ствар. Тако је прошло већ неколико десетина српских официра и генерала. Драги читаоци, молим вас немојте се чудити што сада заједно са мојим колегама из нашег удружења Пријатељи Срба са Косова, са стрепњом очекујем да из Хага дођу по нас - ратне злочинце. ..."

Са чешког превела:
Наташа Кевећ

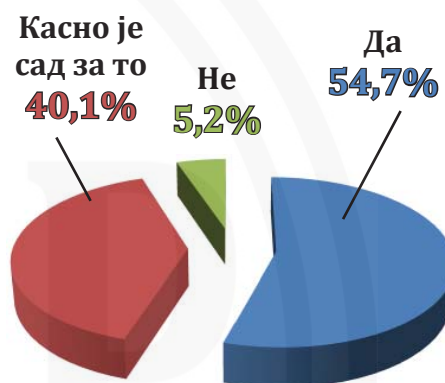
Аутор је потпредседник
грађанског удружења
"Пријатељи Срба са Косова",
режисер и документариста

НОВИ
ТЕМНИЦАРСКИ
ВЕСНИК

Анкета

Да ли би Србија требало да прекине сарадњу са Међународним судом у Хагу?

Србија

извор: serbiancafe.com

Срби у Румунији

извор: НОВИ
ТЕМНИЦАРСКИ
ВЕСНИК

Резултати телефонске анкете

историја

БАЛКАНСКОМ УЛИЦОМ (II)

Римљани су латинизирали све народе јер су били супериорнији и напреднији од поробљених. Историја зна за са само два изузетка: Јевреји и Грци.

пише:

др Александар Радован

Римско царство је трајало скоро хиљаду година и у њему је била поштована грчка култура и цивилизација. Двадесет римских царева су се родили на Балкану од којих 17 на простору данашње Србије. Познато је да процват Византије почиње у VII веку за време цара Јустинијана који је рођен у данашњој

царсво је имало као центар балканско полуострво. Још пре Теодосија, Константин је преместио царску престоницу у Константинопољ или Цариград. Запад полако пропада, и у V веку остаје практично само Источно царство. У VII веку, грчки језик постаје поново званични језик државе и цркве.

Тада долази до византинизације и то царство траје од V века до XV века. Британски историчар Сирил Манго лепо је написао да ако постоји тачка светлости у историји човечанства онда је то Византија. Западна Европа улази у мрачно доба средњег века, док Византија наставља грчку културу. Ради поређења,

Србији у Таурезуму на 28 км од садашњег Лесковца. То значи да су овде људи познавали организацију рада, имали фантастичну вољу и били веома способни и упорни. Када је Теодосије Велики Римско царство поделио 395. године својим синовима Аркадију и Хонорију на Исток и Запад, Источно

Новац императора Јустинијана

тада је Цариград имао око милион становника, позоришта, школе, универзитете и библиотеке. Ниједан град на Западу се није могао упоредити са византијском престоницом. У VII веку су рецимо, Париз или Лондон имали до 15 хиљада становника. Чак и осам векова касније, у Француској је краљ имао справу да чачка

вашке испод перике, док су у Византији постојала јавна купатила и библиотеке. Овде су учињене и прве реформе. Ослободили су сељаке и доделили им земљу. Царство је било моћно, јер су га бранили и слободни сељаци, бранећи свој посед.

Крсташки ратови

Познато је да су крсташки походи имали своје политичке, економске и верске разлоге. Крсташке експедиције представљале су низ ратова од 1196-1270. године које је организовала католичка црква за ослобођење Христовог гроба у Јерусалиму из руку "неверника", Турака Селџука. Ратови су названи крсташки због крста који су војници носили на својој одећи. Католичка црква је у овим ратовима видела прилику да успостави духовну доминацију над земљама Источног царства, а ритери и феудалци били су вођени економским мотивима као што су освајање нових поседа или ратни плен. Византија је била прва хришћанска држава, а Балкан је био средиште тог царства.

Источно царство се простирало у Азији и Северној Африци. Током XI века у Малу Азију стижу Турци које Византија прима, а два века касније они заузимају азијски простор и хришћани губе Јерусалим.

у чисто византијском стилу. Најбољи сликари, фрескописци и архитекте нашли су спас на тим просторима. Зато су фреске из српских манастира сматране за врхунац уметности тога доба. Уз помоћ крсташа се затим уметност ширила

„Улазак крсташа у Цариград“ (1840), Ежен Делакроа

Пад Цариграда

Крсташи крећу да ослободе свети град, али на путу им је наравно Цариград. Ту се заустављају и 1204. године пљачкају град. Узели су не само злато, него и све друге вредности, књиге, слике и статуе. Од тог момента почиње ренесанса Запада. Већина цариградских уметничких вредности, у првом реду слика познатих уметника, нашла је ипак спас на тлу данашње Србије. Тада је подигнут највећи број манастира по Србији

на запад и тако је отпочело копирање свега лепог што је било опљачкано из Цариграда. Године 1453. Турци заузимају Константинопољ, а многи Грци се селе у Западну Европу. У Венецији, из тог доба, поред чувене цркве светог Марка која је изграђена у византијском стилу, имамо грчку цркву. Чувени византијски сликар Теотокопулос је тада свој спас пронашао у Шпанији, а био је познат као Ел Греко. Са њим почиње практично процват шпанског сликарства.

Дакле, Балкан је био дуго центар европске и светске културе и цивилизације.

Наставак у следећем броју

Ресторан "Лойд"

Жели вам срећну нову 2013. годину!

И светско, и наше!

информације и резервације:
0721 225 115

САВЕЗ СРБА У РУМУНИЈИ
За
јединицу
заувек

